

SPECIAL TALK

เศรษฐกิจหลัง COVID-19 พลิกวิกฤติเป็นโอกาส

SPECIAL REPORT

- ▶ ชีวิตวิถีใหม่ และโลกที่เปลี่ยนไปหลัง COVID-19
- ▶ การฟื้นตัวทางการค้าตามวัฏจักรเศรษฐกิจ
กรณีการแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19

ISSN 2408-2465

9 772408 246502

สวัสดีท่านผู้อ่านวารสาร TPSO Journal ทุกท่าน ช่วงนี้เราทุกคนได้กลับมาใช้ชีวิตปกติกันอีกครั้งภายหลังผ่อนคลายมาตรการล็อกดาวน์ เป็นที่น่าชื่นชมที่คนไทยร่วมมือร่วมใจกันจน สามารถรับมือและป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 ได้อย่างดีและเป็นที่ประจักษ์ของชาวโลก ทำให้หลายประเทศพร้อมเปิดรับและร่วมมือในการฟื้นฟูเศรษฐกิจร่วมกันกับประเทศไทย อันเป็นทิศทางที่น่ายินดีอย่างยิ่ง

ในฉบับนี้ เราได้นำสาระความรู้โอกาสใหม่ทางเศรษฐกิจหลังวิกฤติไวรัส COVID-19 เมื่อพฤติกรรมผู้บริโภคไม่เหมือนเดิม ทิศทางการใช้ชีวิตประจำวันในอนาคตจะเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัลในทุกระดับ การยกระดับความสำคัญในการดูแลสุขภาพอนามัย ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมแบบวิถีปกติใหม่ New Normal ที่ภาคธุรกิจจะต้องยกระดับและปรับตัว สามารถพลิก COVID-19 ให้เป็นโอกาส และเสริมศักยภาพในการแข่งขันของไทยต่อไป

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณผู้อ่านทุกท่านที่ได้ติดตามวารสาร TPSO Journal ตลอดมา แม้ว่าการแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 ได้สร้างความเปลี่ยนแปลงให้กับโลกในหลายด้าน แต่ด้วยความรู้ ความสามารถและการร่วมแรงร่วมใจของคนไทยทุกท่าน เชื่อว่าเราจะสามารถผ่านพ้นวิกฤตินี้ได้อย่างดี แล้วพบกันใหม่ฉบับหน้า

กองบรรณาธิการวารสาร สผค.

วารสาร สผค.

ปีที่ 10 ฉบับที่ 108 กรกฎาคม 2563

www.tpsoc.moc.go.th

Contents

03 Special Talk

เศรษฐกิจหลัง COVID-19 พลิกวิกฤติเป็นโอกาส

04 Special Report

ชีวิตวิถีใหม่ และโลกที่เปลี่ยนไปหลัง COVID-19

06 Special Report

การฟื้นตัวทางการค้าตามวัฏจักรเศรษฐกิจ
กรณีการแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19

08 Economic Indicators

ภาพรวมเศรษฐกิจไทย มิถุนายน 2563

10 International Trade Focus

การค้าระหว่างประเทศของไทย : พฤษภาคม 2563

11 Commodities & Fx

สถานการณ์ราคาทองคำ ราคาน้ำมัน
อัตราแลกเปลี่ยน และราคาสินค้าเกษตร :
มิถุนายน 2563

12 Global news

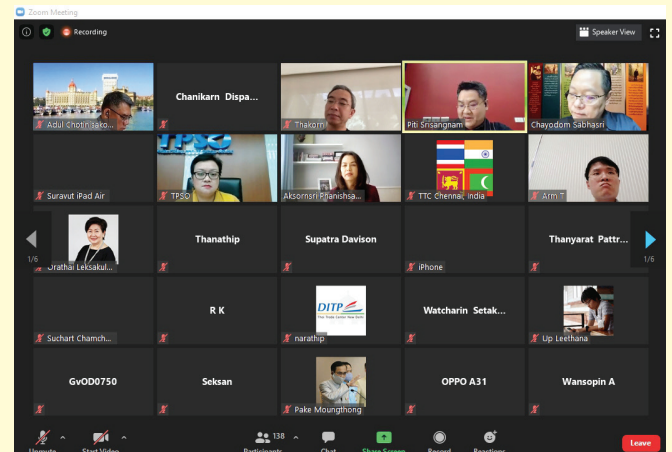
อินเดียในยุค COVID-19 :
โอกาสหรือความท้าทายสำหรับประเทศไทย

GETTING AROUND WITH TPSO

นางสาวพิมพ์ชนก วอนขอพร ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า เป็นประธานการเสวนาและระดมสมองในรูปแบบ webinar หัวข้อ “ทิศทางการเปลี่ยนแปลงสู่ระเบียบโลกใหม่” เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 9 กรกฎาคม 2563 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของจีนและอินเดียในระเบียบใหม่วิถี New Normal ความเชื่อมโยงของ Production Network และ Disruptive Technology ที่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจการค้าในระดับโลกและประเทศไทย

การหารือและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้ม การเปลี่ยนแปลงของบริบทโลกด้านต่าง ๆ ในครั้งนี้ จะทำให้มีความเข้าใจ ท้าที่และความต้องการของประเทศสำคัญ ข้อได้เปรียบ อำนาจต่อรอง จุดอ่อน โอกาสและความท้าทายของไทยรวมถึงระบบนิเวศของการค้า การลงทุนที่จำเป็น เพื่อใช้กำหนดนโยบายการค้าให้สอดคล้องกับระเบียบโลกใหม่ (New World Order) ตลอดจนกำหนดจุดยืนและแนวทางของประเทศไทย ในการรับมือและใช้ประโยชน์จากระบบการค้าในโลกอนาคตต่อไป

เศรษฐกิจหลัง COVID-19 พลิกวิกฤติเป็นโอกาส

เศรษฐกิจไทยไตรมาสแรกปี 2563 หดตัวร้อยละ 1.8 สาเหตุสำคัญมาจากผลกระทบในด้านการลงทุนที่หดตัวทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐศาสตร์หลายสำนักประมาณการว่า ผลกระทบที่เกิดจากการระบาดของโรคไวรัส COVID-19 จะส่งผลกระทบต่ออีก 1 ปีครึ่ง ถึง 2 ปี โดยมีผลกระทบในแต่ละด้าน ดังนี้

1) **ผลกระทบด้านแรงงาน** ในไตรมาสแรกปี 2563 มีอัตราการว่างงานร้อยละ 1.03 หรือประมาณ 400,000 คน โดยแรงงานที่อยู่ในระบบประกันสังคมเดือนพฤษภาคม 2563 มีจำนวนทั้งสิ้น 16.46 ล้านราย มีผู้มาขอขึ้นใช้สิทธิรับการช่วยเหลือจากรัฐบาลแล้วกว่า 1.58 ล้านราย คาดว่าผลกระทบต่อแรงงานกลุ่มนี้จะแสดงให้เห็นเด่นชัดในอีก 3 - 6 เดือนข้างหน้า ขณะที่แรงงานกลุ่มที่ไม่ได้รับความคุ้มครองจากระบบประกันสังคมจะได้รับผลกระทบเป็นกลุ่มแรก ๆ ซึ่งในเบื้องต้น รัฐบาลได้เยียวยาแรงงานในแต่ละกลุ่มภายใต้โครงการ “เราไม่ทิ้งกัน” โดยจะได้รับความช่วยเหลือเป็นเงิน 5,000 บาท เป็นระยะเวลา 3 เดือน

2) **ผลกระทบด้านการลงทุน** มูลค่าการลงทุนทางตรง (FDI) ไตรมาสแรก หดตัวร้อยละ 44.0 เมื่อเทียบกับปีก่อน แสดงให้เห็นว่านักลงทุนไม่เชื่อมั่นต่อเศรษฐกิจไทย ซึ่งสะท้อนจากตัวเลขดัชนีความเชื่อมั่นอุตสาหกรรมเดือนมีนาคม 2563 หดตัวต่ำสุดในรอบ 28 เดือน และดัชนีที่คาดการณ์ล่วงหน้า 3 เดือนข้างหน้า ก็ปรับลดลงต่ำสุดในรอบ 10 ปี นอกจากนี้ ยังมีการคาดการณ์ว่าเศรษฐกิจไทยในช่วง 2 ปีต่อจากนี้ ราคาสินค้าและบริการจะเข้าสู่ภาวะที่เรียกว่า **เงินฝืดขั้นรุนแรง (Hyper Deflation)** ซึ่งเกิดจากประชาชนส่วนหนึ่งอยู่ในภาวะว่างงาน ไม่มีกำลังซื้อ ทำให้ราคาสินค้าในภาพรวมลดลง และผู้ประกอบการส่วนใหญ่ไม่มีการลงทุนเพิ่มเนื่องจากเกรงว่าจะขาดทุน

3) **ผลกระทบต่อการท่องเที่ยว** การห้ามเครื่องบินพาณิชย์บินเข้าประเทศไทยตั้งแต่วันที่ 25 มีนาคม 2563 เป็นต้นมา ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติลดลงอย่างมาก ส่งผลให้ตลอดเดือนเมษายน 2563 ไม่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้าสู่ประเทศไทย สูญเสียรายได้ไปกว่า 1.4 แสนล้านบาท

4) **ผลกระทบต่อส่งออก** แบ่งเป็น **ผลกระทบจากการขาดแคลนวัตถุดิบ หรือบรรจุกัญหที่เกิดจากมาตรการปิดเมืองของประเทศคู่ค้า** สินค้าส่งออกที่ได้รับผลกระทบ เช่น เคมีภัณฑ์ ชิ้นส่วนรถยนต์ บรรจุกัญหที่กระป๋องสำหรับธุรกิจอาหารทะเลกระป๋อง ผลไม้กระป๋อง และเครื่องสำอาง **ผลกระทบจากการขนส่งสินค้าล่าช้า** อันเนื่องมาจากด่านขนส่งทางบกปิดทำการ และด่านขนส่งสินค้าทางเรือมีความล่าช้าจากความแออัดของท่าเรือ นอกจากนี้ สินค้าบางอย่างไม่สามารถขนส่งไปได้เนื่องจากผู้สินค้ามีไม่เพียงพอ โดยเฉพาะช่วงมาตรการปิดเมืองของจีนที่ทำให้ไม่มีสินค้าเที่ยวกลับจากจีน พบว่ามีผู้สินค้าตกค้างอยู่ที่จีนจำนวนมาก แม้ว่าสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปยังคงเป็นที่ต้องการของตลาดโลก และขยายตัวระดับสูงอย่างต่อเนื่อง แต่มูลค่าและสัดส่วนต่อการส่งออกรวมยังมีน้อยมาก ในปี 2562 สัดส่วนของมูลค่าการส่งออกสินค้าอาหารแปรรูปและอาหารสำเร็จรูปอยู่ที่ร้อยละ 7.6 ของการส่งออกรวมเท่านั้น จึงไม่สามารถทดแทนการหดตัวของสินค้าอื่นได้

แนวทางการสร้างโอกาสใหม่ทางเศรษฐกิจ

• **การปฏิวัติทางการเกษตร** ภาครัฐจำเป็นต้องชี้ให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีในภาคการเกษตร สนับสนุนแปลงเกษตรสาธิตเป็นการลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้เกษตรกรเห็นภาพของการทำงาน และพิจารณาการจัดตั้งกองทุนสนับสนุนด้านเทคโนโลยีแก่เกษตรกรที่สนใจ เช่นเดียวกับเงินกู้ช่วยเหลือ การเช่าซื้อเครื่องจักรกลทางการเกษตรอื่น ๆ **การพัฒนาแพลตฟอร์มการค้าสินค้าเกษตรแบบครบวงจร** ตั้งแต่การขนส่ง การจำหน่าย การออกใบรับรอง การตรวจสอบย้อนกลับให้ดำเนินการอยู่ในแพลตฟอร์มเดียวกัน เพื่อให้เกิดความมั่นใจทั้งฝั่งผู้ซื้อและผู้ขาย ทั้งนี้ รวมถึงการพัฒนาระบบส่งสินค้าแบบออนไลน์เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์การใช้เทคโนโลยีบล็อกเชน (Blockchain) กับมาตรฐานการรับรองสินค้าเกษตรเริ่มถูกนำมาใช้กับการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์เพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความมั่นใจในสินค้า บวกกับความสามารถในการตรวจสอบย้อนกลับไปถึงแหล่งผลิตได้ ยิ่งทำให้ผู้นำเข้าเกิดความมั่นใจในสินค้าไทยมากขึ้น **การออกใบรับรองความปลอดภัยสำหรับส่งออก** จะช่วยให้ผู้นำเข้าเกิดความมั่นใจในคุณภาพและมาตรฐานความปลอดภัยของสินค้าไทยว่าปลอดโควิด (COVID Free Certificated) โดยเฉพาะอุตสาหกรรมอาหารที่มีความกังวลว่าอาจเกิดการปนเปื้อนของเชื้อโรคได้

• **การเปิดการท่องเที่ยวโดยพิจารณาเป็นรายพื้นที่** เช่น การเปิดรับนักท่องเที่ยว โดยการพิจารณาจากระดับของการระบาดในประเทศที่สามารถบริหารจัดการได้ดีก่อน ในระยะเริ่มต้นอาจพิจารณาเปิดการท่องเที่ยวในบางจังหวัดก่อน และกำหนดขอบเขตที่นักท่องเที่ยวจะสามารถเดินทางไปได้ให้แน่ชัด สำหรับแนวทางของการท่องเที่ยวหลังจากนี้จำเป็นต้องเพิ่มสัดส่วนของภาคบริการที่เกี่ยวข้องเข้าไปด้วย เช่น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่เริ่มมีความสำคัญขึ้นมาจากแนวโน้มการเป็นสังคมสูงวัยในหลายประเทศ

• **การสร้างห่วงโซ่อุปทานครบวงจรในประเทศ และการพัฒนาอุตสาหกรรมใหม่** เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาขาดแคลนวัตถุดิบ หลายอุตสาหกรรมในช่วงการระบาดของไวรัส COVID-19 ต้องประสบกับภาวะการขาดแคลนวัตถุดิบ อาทิ อุตสาหกรรมอาหารกระป๋อง อุตสาหกรรมรถยนต์ อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ อุตสาหกรรมยา เป็นต้น อุตสาหกรรมเหล่านี้จำเป็นต้องใช้วัตถุดิบขั้นต้น หรือขั้นกลางจากต่างประเทศ หลังจากการระบาด คาดว่าสถานการณ์การผลิตของโลกจะเปลี่ยนไป ทั่วโลกจะหันมาผลิตสินค้าจำเป็นในประเทศมากขึ้น รวมทั้งสินค้าที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ทางการค้าของแต่ละประเทศด้วย **สินค้าที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ จะกลายเป็นสินค้าที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงที่ทุกประเทศต้องมี** สินค้าที่จะกลายเป็นสิ่งที่ทุกประเทศต้องมีสำรองหรือมีการผลิตขั้นต่ำเพื่อฉุกเฉิน เช่น อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล (Personal Protective Equipment : PPE) (อาทิ หน้ากากอนามัย ถุงมือยาง เสื้อคลุมห้องปฏิบัติการ ชุดตรวจโรคอุกกาบาตแบบพกพา) เจลล้างมือและแอลกอฮอล์ เตียงปรับความดัน ฉากกั้นเอกประสงค์ และอุปกรณ์ป้องกันอื่น ๆ ที่ช่วยลดการสัมผัสโดยตรง เป็นต้น เพื่อกระจายความเสี่ยงในกรณีที่เกิดอุปสรรคต่อการนำเข้า **การขยายตัวของอุตสาหกรรมเซ็นเซอร์และเครื่องจักรอัตโนมัติ** หลังช่วงการระบาดผ่านพ้น คาดว่าทั่วโลกจะหันมาให้ความสนใจการใช้เครื่องจักรในการผลิตมากขึ้น เพื่อลดการปนเปื้อนของเชื้อโรค ประเทศไทยควรให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมการผลิตระบบเซ็นเซอร์อัตโนมัติมากขึ้น เนื่องจากเครื่องจักรอัตโนมัติเกือบทุกประเภทล้วนมีเซ็นเซอร์เป็นส่วนประกอบสำคัญเพื่อการทำงานที่แม่นยำ ประโยชน์ของเซ็นเซอร์ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ระบบส่งงานด้วยเสียง ระบบสแกนเพื่อยืนยันตัวตนประเภทต่าง ๆ เป็นต้น **การสนับสนุนอุตสาหกรรมใหม่ที่ส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น** โดยอุตสาหกรรมที่สามารถตอบโจทย์ความต้องการของประเทศในการใช้วัตถุดิบจากชุมชนคืออุตสาหกรรมชีวภาพ (Bio Industry) มีลักษณะของการพึ่งพาวัตถุดิบภาคการเกษตรสูง เป็นปัจจัยที่จะสามารถต่อยอดเพิ่มมูลค่าของสินค้าเกษตรได้

• **การสนับสนุนเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการค้าสมัยใหม่** ตลาดออนไลน์ของไทยเดือนมีนาคม 2563 ขยายตัวถึงร้อยละ 79 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า โดยหมวดการซื้อในอันดับต้น ๆ คือ อาหาร ตามด้วยเครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์ทำอาหาร เครื่องออกกำลังกาย เป็นต้น โดยในอนาคตการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์อาจใช้เป็นการกระจายสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมได้อีกมาก โดยเฉพาะเมื่อสถานการณ์โรคระบาดได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้จ่ายของคนไทยให้มีการใช้จ่ายบนแพลตฟอร์มมากขึ้น

ชีวิตวิถีใหม่ และโลกที่เปลี่ยนไปหลัง COVID-19

แม้สถานการณ์ไวรัส COVID-19 ในประเทศไทยจะคลี่คลายขึ้นเป็นลำดับ แต่การระบาดที่ยังเกิดขึ้นในประเทศต่าง ๆ ส่งผลให้เรายังต้องใช้ชีวิตแบบ “ตั้งการ์ด” ไว้ระดับหนึ่ง เพื่อป้องกันการติดเชื้อจนกว่าจะมียาหรือวัคซีนที่ได้ผล ทำให้เราเริ่มคุ้นชินกับพฤติกรรมและรูปแบบการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนไป กลายเป็น **ชีวิตวิถีใหม่ (New Normal)** ของเราไปโดยปริยาย ซึ่งวิถีใหม่นี้ไม่ได้เกิดขึ้นแค่ระดับบุคคลเท่านั้น แต่ยังคงครอบคลุมถึงระดับหน่วยธุรกิจ และระดับโลกด้วย

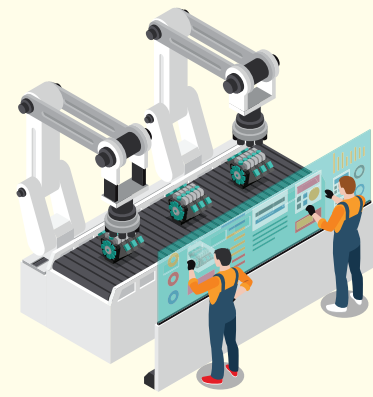
ระดับบุคคล

ไวรัส COVID-19 ผลักดันให้ผู้คนคำนึงถึงสุขอนามัยและการรักษาระยะห่างทางสังคม เช่น หลีกเลี่ยงความแออัดในที่สาธารณะ ผู้คนเริ่มเคยชินกับการทำงานจากบ้านหรือที่พัก ค้นเคยกับการใช้แพลตฟอร์มซื้อสินค้าออนไลน์ บริการส่งสินค้าถึงที่ (Delivery) บริการทางการเงินอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น และสร้างสุขนิสัยเมื่อเดินทางไปในที่สาธารณะ เช่น ใส่หน้ากาก ล้างมือ พกเจลล้างมือติดตัว และให้ความร่วมมือกับมาตรการสุขอนามัยของสถานที่ต่าง ๆ ทำให้มีแนวโน้มที่ผู้คนจะใช้เวลาในที่พักอาศัยมากขึ้น และเริ่มหาสินค้าที่จะช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในบ้านหรือที่พัก อีกทั้งอาจทำให้เกิดการขยายสังคมเมืองไปยังพื้นที่รอบ ๆ เมืองมากขึ้น (Decentralized Urbanization) เพื่อหลีกเลี่ยงความหนาแน่นย่านกลางเมือง

อย่างไรก็ตาม ด้วยวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป ผู้คนจะระมัดระวังหรือลดการจับจ่ายสินค้าหรือบริการบางอย่างที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ เช่น การเล่นหรือชมกีฬา สวนสนุก โรงภาพยนตร์ การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ การพบแพทย์ ชั่วคราวจนกว่าจะมียารักษา หรืออาจเปลี่ยนวิธีการอุปโภคบริโภค เช่น ใช้บริการรับชมสื่อบันเทิงแบบสตรีมมิ่ง หรือใช้บริการให้คำปรึกษาและแปลผลตรวจสุขภาพในรูปแบบทางไกล เป็นต้น

นอกจากการปรับตัวเรื่องการใช้ชีวิตแล้ว การแพร่ระบาดแสดงให้เห็น **ความสำคัญของการพัฒนาทักษะแห่งอนาคต** โดยจะต้องเรียนรู้ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และวิถีคิดของการเป็นพลเมืองโลก (Global Mindset) รวมถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life-Long Learning) และการฝึกฝนทักษะ (Reskill) ใหม่ ๆ เสมอ โดยเฉพาะความสามารถแก้ไขสถานการณ์ในเหตุการณ์ไม่คาดฝัน (Resilient) การปรับตัว (Adaptability) ความเข้าใจใจคนอื่น การมองตนเอง และผู้อื่นเป็นพลเมืองโลกที่เชื่อมโยงถึงกัน เข้าใจหลักการสากล รวมถึงความรู้ (Literacy) ใหม่ ๆ เช่น ทักษะด้านดิจิทัล (Digital Literacy) การเงิน (Financial Literacy) และทักษะการจัดการตัวเอง ภาวะผู้นำ การทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งทักษะเหล่านี้ อาจส่งผลให้ลักษณะงานในโลกหลัง COVID เปลี่ยนไป อาจมีตำแหน่งงานใหม่ที่เรายังไม่รู้จัก หรือยังไม่มีชื่อเรียกเลยก็เป็นได้ อีกทั้งในอนาคตแต่ละบุคคล อาจจะต้องเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสายการผลิตของตนมากขึ้น เช่น อาชีพแพชชันตีเชนเนอร์ นอกจากมีความรู้เรื่องการออกแบบและการเลือกผ้าแล้ว ยังต้องมีความรู้การออกแบบลายผ้า ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ การตัดเย็บ การทำบัญชี การตลาดออนไลน์ หรืออาชีพทำอาหารขาย ก็ต้องรู้ที่มาของวัตถุดิบ เพื่อจะได้รู้ความแก้ปัญหาอย่างไร หากการผลิตหรือกิจกรรมใด ๆ ในห่วงโซ่การผลิตของตนประสบปัญหา

สินค้าและบริการที่มีโอกาสเติบโตได้ดี : คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์สื่อสาร อิเล็กทรอนิกส์ ที่รองรับการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เฟอร์นิเจอร์ตกแต่งบ้าน อุปกรณ์ทำอาหาร อุปกรณ์ออกกำลังกายในบ้านหรือที่พัก วิดีโอเกมส์ และเครื่องเล่น ผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ อุปกรณ์ที่มีระบบทำงานได้โดยไม่ต้องสัมผัส (Touchless) เช่น ประตู และก๊อกน้ำแบบเซนเซอร์ อสังหาริมทรัพย์ในพื้นที่รอบชุมชนเมือง บริการอินเทอร์เน็ต บริการขนส่งสินค้าแบบดีลิเวอรี่ บริการแบบถึงที่ (On-Site Service) บริการวิดีโอสตรีมมิ่งแพลตฟอร์ม (Netflix, Apple TV+) บริการให้คำปรึกษาหรือแปลผลตรวจสุขภาพในรูปแบบทางไกล (Telehealth, Telemedicine)

ระดับธุรกิจ

การปรับตัวในวิถีใหม่ของธุรกิจ ต้องปรับการบริหารจัดการภายในธุรกิจ โดยปรับสภาพแวดล้อมการทำงานให้เหมาะสม เช่น ส่งเสริมการทำงานนอกสถานที่ ลดจำนวนโต๊ะทำงาน ทำงานเหลื่อมเวลา หรือติดตั้งเจลล้างมือ ส่งผลให้การงานรูปแบบดั้งเดิม อาทิ การจัดสรรสถานที่ทำงานรองรับคนจำนวนมาก การใช้เอกสาร และการใช้งานอุปกรณ์สำนักงานบางประเภท เช่น เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องพิมพ์ คีย์บอร์ด ถูกแทนที่ด้วยการทำงานบนสำนักงานเสมือน (Virtual Working Space) การใช้ไฟล์และลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์ การสำรองข้อมูลในระบบคลาวด์เพิ่มขึ้น ในส่วนของอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่มีพนักงานจำนวนมาก อาจหันมาลงทุนในเทคโนโลยีและนวัตกรรม อาทิ ระบบควบคุมอัตโนมัติ หุ่นยนต์ และการพิมพ์สามมิติ (3D Printing) เพื่อดูแลพนักงานในสายการผลิตไม่ให้อัดแน่นไป และสำหรับธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากคู่ค้าต่างชาติที่ไม่สามารถส่งสินค้าได้ในช่วงเกิดการระบาด อาจต้องกระจายความเสี่ยงโดยหาแหล่งผลิตสินค้าใหม่เพิ่มเติม ลดการพึ่งพาคู่ค้าหรือประเทศรายใดรายหนึ่งมากเกินไป นอกจากนี้ ธุรกิจต้องสร้างภูมิคุ้มกัน โดยบริหารสภาพคล่องให้มากที่สุด ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น โดยอาจใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยยุบรวมงานบางประเภท

นอกจากการจัดการภายในแล้ว ธุรกิจต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับโจทย์ใหม่ ๆ ของลูกค้าที่เปลี่ยนไป พร้อมทั้งปรับการให้บริการโดยคำนึงถึงสุขอนามัยด้วย ธุรกิจรายย่อยบางประเภทต้องเร่งเข้าถึงลูกค้าจากช่องทางออนไลน์เพื่อรักษารายได้ อาทิ ร้านอาหารต้องเพิ่มบริการสั่งอาหารออนไลน์ เพราะไม่สามารถจัดโต๊ะนั่งทานในร้านได้มากเหมือนก่อน รวมถึงการค้าปลีกที่ต้องขยายฐานลูกค้าและรองรับความต้องการซื้อสินค้าและบริการในแพลตฟอร์มออนไลน์เพิ่มขึ้น ตลอดจนต้องพึ่งพาบริการขนส่งต่าง ๆ ให้สินค้าถึงมือผู้บริโภค ธุรกิจบางประเภทที่ปกติพึ่งพารายได้จากลูกค้าต่างชาติ อาจปรับธุรกิจโดยมุ่งเป้าลูกค้าต่างชาติที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดไม่มากนักหรือลูกค้าในประเทศให้มากขึ้น สำหรับธุรกิจบริการที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการสัมผัสกับผู้รับบริการ เช่น การเสริมความงาม การขนส่งผู้โดยสาร ต้องมีมาตรการป้องกันการติดเชื้อที่เข้มงวด ทั้งนี้ หัวใจสำคัญของการปรับตัว คือ ธุรกิจต้องตั้งเป้าหมายของตนเองว่าจะสามารถตอบสนองลูกค้าในวิถีชีวิตใหม่อย่างไร ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้คิดต่อไปว่าขณะนี้ตนเองมีสิ่งใด จำเป็นต้องมีคุณสมบัติอะไรเพิ่มเติม ควรปรับธุรกิจโครงสร้าง และพัฒนาคนในองค์กรอย่างไร ซึ่งธุรกิจประเภทเดียวกันไม่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนไปในรูปแบบเดียวกันเสมอไป ร้านกาแฟเหมือนกันอาจมีจุดมุ่งหมายต่างกัน บางร้านต้องการขยายกาแฟให้ทุกคนเข้าถึงได้ ขณะที่บางร้านต้องการสร้างแฟนกาแฟพันธุ์แท้ ที่สนใจชิมกาแฟหลากหลายชนิดจากท้องถิ่น ซึ่งหากจุดมุ่งหมายคือให้ทุกคนเข้าถึงกาแฟได้สะดวก การขนส่งดีลิเวอรี่หรือแพลตฟอร์มการค้าออนไลน์อาจเป็นคำตอบ แต่หากต้องการสร้างกลุ่มแฟนพันธุ์แท้ก็อาจกาแฟอาจทำรายการไลฟ์สตรีม สอนวิธีเลือกเมล็ดกาแฟแต่ละประเภท จัดนาเที่ยวให้ถึงที่ปลูกกาแฟเพื่อให้เข้าใจวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นต้น

สินค้าและบริการที่มีโอกาสเติบโตได้ดี : คอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์และแอปพลิเคชัน สนับสนุนการทำงานต่าง ๆ เครื่องมือสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม เช่น ระบบควบคุมอัตโนมัติ หุ่นยนต์ การพิมพ์สามมิติ ปัญญาประดิษฐ์ บล็อกเชน คลาวด์ การจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ ความจริงเสมือน (Virtual Reality) บริการในเครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น การทำตลาดและสื่อโฆษณาเพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย) และบริการขนส่งและโลจิสติกส์ เป็นต้น

ระดับโลก

ปัญหาห่วงโซ่การผลิตชะงักที่เกิดขึ้นช่วงต้นปี แสดงถึงความเปราะบางของเศรษฐกิจการค้าโลกที่ดำเนินไปในลักษณะพึ่งพากัน โดยเฉพาะเมื่อเกิดภาวะวิกฤต แต่ละประเทศต้องหยุดกิจกรรมทางเศรษฐกิจเพื่อป้องกันการระบาดส่งผลกระทบต่อเนื่องถึงการผลิตและการค้าของประเทศคู่ค้าอื่น การระบาดครั้งนี้จึงเร่งกระแสแนวคิดการปกป้องทางการค้า (Trade Protectionism) ให้เป็นที่สนใจมากขึ้น โดยประเทศต่าง ๆ มีแนวโน้มลดการพึ่งพาห่วงโซ่อุปทานโลก ดัดห่วงโซ่การผลิตให้สั้นลง หันมาสร้างความสามารถในการผลิตภายในประเทศหรือภูมิภาคมากขึ้น (Localization/Regionalization) รวมถึงมองหาแหล่งวัตถุดิบ แหล่งผลิต และตลาดใหม่ ๆ เพื่อกระจายความเสี่ยง หากเกิดเหตุการณ์ซ้ำรอยขึ้นอีกในอนาคต

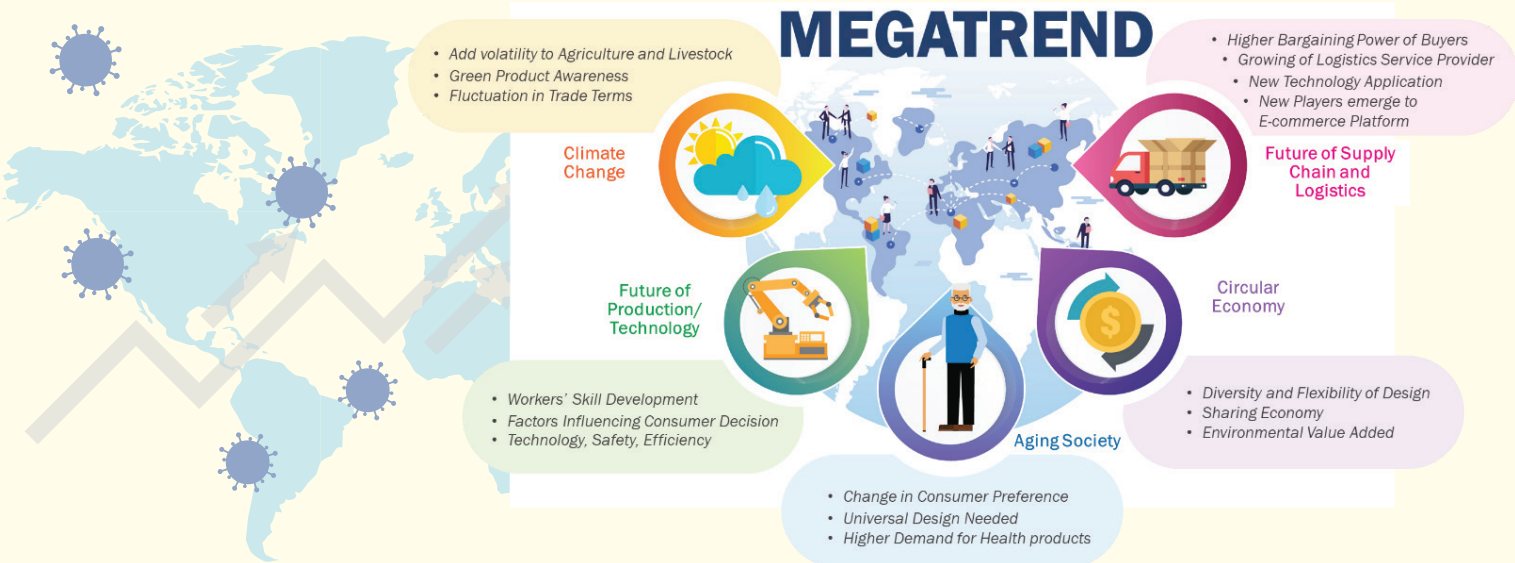
สัญญาณการย้ายฐานการผลิตเริ่มชัดเจนขึ้น เช่น รัฐบาลญี่ปุ่น เปิดตัวโครงการเงินอุดหนุนภาคอุตสาหกรรม เมื่อต้นเดือนพฤษภาคม 2563 วงเงิน 220 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อส่งเสริมให้บริษัทญี่ปุ่นย้ายฐานการผลิตออกจากจีนไปยังประเทศอื่น โดยเฉพาะภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หลังจากที่เกิดวิกฤตอุตสาหกรรมของญี่ปุ่นได้รับความเสียหายอย่างหนัก เนื่องจากพึ่งพาห่วงโซ่อุปทานจีนมากเกินไป

นอกจากการเปลี่ยนแปลงห่วงโซ่อุปทานโลก โลกหลัง COVID-19 เราอาจได้เห็นความเปลี่ยนแปลงของภูมิรัฐศาสตร์โลก ที่จีนจะขึ้นมามีบทบาทในเวทีโลกเคียงคู่กับสหรัฐฯ มากขึ้น เพราะขณะที่สหรัฐฯ ไม่สามารถจัดการปัญหาไวรัสในประเทศตนเอง จีนกลับสามารถหยุดยั้งการระบาดได้ก่อน และใช้โอกาสนี้สร้างสัมพันธ์ที่ดีกับชาติอื่น ๆ ผ่านการให้ความช่วยเหลือ เช่น บริจาคเครื่องมือและอุปกรณ์การแพทย์ รวมถึงใช้โอกาสนี้สร้างบทบาทความเป็นผู้นำต่อสายตาชาวโลก ประชาสัมพันธ์ความสำเร็จในการจัดการปัญหา COVID-19 จึงมีความเป็นไปได้สูงที่สหรัฐฯ จะไม่นิ่งเฉยและตอบโต้จีนอย่างที่เคยทำมาแล้วในช่วงสงครามการค้า และจากข้อกังขาเกี่ยวกับบทบาทและประสิทธิภาพขององค์กรระหว่างประเทศในการรับมือกับปัญหา COVID-19 รวมถึงกระแสปกป้องทางการค้าดังที่กล่าวมาข้างต้น อาจนำไปสู่การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศรูปแบบใหม่ อาทิ ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public-Private Partnerships) โดยองค์กรระหว่างประเทศและภาครัฐจะมีบทบาทสนับสนุนเศรษฐกิจภายในภูมิภาค อาทิ การให้เงินสนับสนุนการลงทุนผลิตสินค้าในพื้นที่ใกล้เคียงกับแหล่งที่มีความต้องการ เพื่อให้เกิดการกระจายสินค้าอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเกิดการจ้างงานภายในประเทศ

COVID แคว้นครว ท่อยาวคือ Megatrend

แม้การระบาดของไวรัส COVID-19 จะรุนแรง แต่เป็นเพียงปัจจัยชั่วคราว ที่จะสามารถรับมือได้มากขึ้นเมื่อมียาหรือไวรัสที่ใช้รักษาได้ แต่ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าผลกระทบของไวรัสเป็นตัวเร่งทำให้กระแสการเปลี่ยนแปลงขนาดใหญ่ต่าง ๆ (Megatrend) ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยไวรัสทำให้เกิด “ดิจิทัล ดิสรัปชัน” (Digital Disruption) ครั้งใหญ่ ที่เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเติมเต็มเต็มแนวทางการใช้ชีวิตแบบเว้นระยะห่างทางสังคม เพื่อลดความเสี่ยงในการติดเชื้อ เร่งการเปลี่ยนแปลงห่วงโซ่อุปทานโลก ซึ่งเดิมมีแนวโน้มสั้นลงจากการพัฒนาเทคโนโลยีที่ก้าวกระโดดให้เกิดเร็วยิ่งขึ้น เพื่อลดการพึ่งพาประเทศใดประเทศหนึ่งมากเกินไป ไวรัวยังส่งผลให้เกิดความกังวลครั้งใหญ่เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ โดยเฉพาะในกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสติดเชื้อได้ง่าย กอปรกับแนวโน้มที่ประชากรโลกเริ่มเข้าสู่สังคมสูงวัย ที่กลุ่มผู้สูงอายุจะมีสัดส่วนมากกว่าวัยทำงาน ส่งผลให้แรงงานในประเทศและรายได้ครัวเรือนลดลง สวนทางกับค่าใช้จ่ายการดูแลสุขภาพที่สูงขึ้น ในอนาคตภาครัฐต้องมีบทบาทดูแลสุขภาพผู้สูงอายุมากขึ้น อาทิ การจัดสรรงบประมาณเพื่อการส่งเสริมสุขภาพในระยะยาว เพื่อลดโอกาสในการเข้าสู่ภาวะเสี่ยงจากการมีโรคเรื้อรัง หรือเตรียมงบประมาณเพื่อรองรับไวรัส COVID-19 และโรคระบาดใหม่ ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากเชื้อโรคใหม่ที่เติบโตขึ้นจากภาวะโลกร้อน รวมถึงการลงทุนเพื่อการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการแพทย์ต่าง ๆ อาทิ หุ่นยนต์ดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ นอกจากนี้ ไวรัวยังสร้างความท้าทายต่อเศรษฐกิจแบ่งปัน (Sharing Economy) ส่งผลต่อบางธุรกิจ อาทิ สถานที่ทำงานร่วม (Co-Working Space) และบริการที่พักรูปแบบ Airbnb ที่ได้รับผลกระทบเนื่องจากข้อจำกัดด้านสุขอนามัย ขณะที่บางธุรกิจ เช่น บริการส่งอาหารสามารถขยายตัวได้ดีท่ามกลางวิกฤตินี้ แต่อาจส่งผลให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม อาทิ ปัญหาขยะพลาสติกและบรรจุภัณฑ์จากการขนส่งสินค้า ที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วในเวลาอันสั้น

ท่ามกลางกระแส Megatrends ที่ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง และเป็นกระแสหลักที่ทำให้พฤติกรรมของผู้คนเปลี่ยนแปลงไป การแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 ในปี 2563 ได้เข้ามามีบทบาทเป็นตัวเร่งปฏิริยาทำให้เห็นภาพในอนาคตของแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้ชัดเจนมากขึ้น พวกเราทั้งภาครัฐและเอกชนจึงควรติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด เพื่อวางแผนลดผลกระทบ หรือใช้โอกาสจากการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตต่อไป

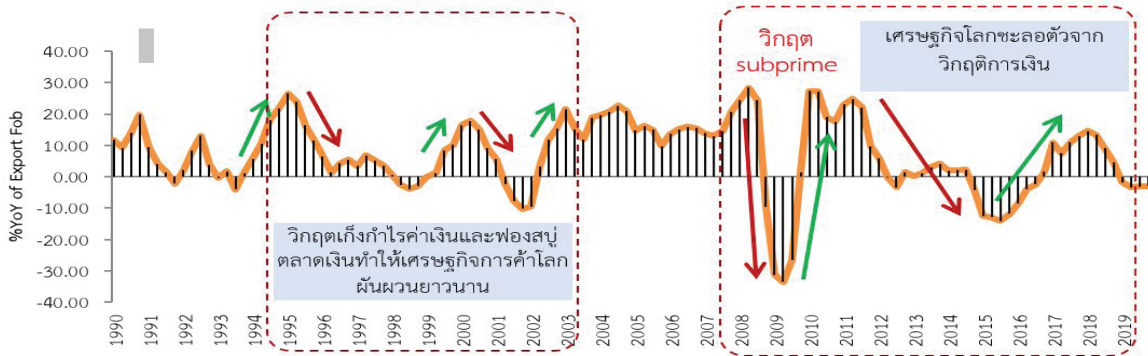
ที่มา: (1) 101World. 7 พ.ค. 2563. 'โรคใหม่' สร้าง 'โลกแห่งการเรียนรู้ใหม่' : อนาคตการศึกษาไทยยุคหลัง COVID-19. 101 Public Forum.
(2) สันติธาร เสถียรไทย. 6 มิ.ย. 2563. The Great Reset : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์แห่งการถือค่านาน อาจนำมาซึ่ง 'การเริ่มต้นใหม่ครั้งยิ่งใหญ่'. Salika Knowledge Sharing Space.
(3) Japan Times. 5 May 2020. Japan to help shift manufacturing to ASEAN from China after virus disrupts supply chains.
(4) รัตนศิริ กิตติก้องนภางค์. 3 ก.พ. 2563. โลกออนไลน์ โรคภัยขึ้น ใครร้ายขึ้น?. Greenpeace Thailand.

การฟื้นตัวทางการค้าตามวัฏจักรเศรษฐกิจ กรณีการแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19

องค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) คาดว่าการค้าโลกปีนี้จะหดตัวสูงถึงร้อยละ 13 - 32 ซึ่งเป็นระดับที่รุนแรงมากกว่าช่วงวิกฤติการเงินโลก (ปี 2008 - 2009) เนื่องจากการค้าโลกกำลังเผชิญกับการแพร่ระบาดครั้งใหญ่ทั่วโลก (Pandemic) ของไวรัส COVID-19 ทำให้แต่ละประเทศต้องออกมาตรการคุมเข้มเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด แม้ว่ามาตรการที่เข้มขึ้นจะช่วยบรรเทาการแพร่ระบาดของไวรัส แต่ในทางกลับกันได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจการค้าในหลายประเทศให้หยุดชะงักลงเช่นกัน ซึ่งอาจนำไปสู่ภาวะเศรษฐกิจถดถอยอย่างรุนแรง

การค้าโลกมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับเศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะประเทศที่เป็นผู้นำการค้าโลก เช่น สหรัฐฯ ยุโรป จีน ญี่ปุ่น หากเศรษฐกิจของประเทศเหล่านี้ถดถอยอย่างรุนแรงหรือฟื้นตัวได้ช้า ย่อมส่งผลกระทบต่อการค้าโลกอย่างมีนัยสำคัญ ที่ผ่านมามีความผันผวนของการค้าโลกได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวทางเศรษฐกิจที่สำคัญ อาทิ ช่วงปี 1991 - 2002 เศรษฐกิจโลกชะลอตัวจากการเก็งกำไรค่าเงินในตลาดการเงินของประเทศเกิดใหม่และฟองสบู่บริษัทเทคโนโลยี และในช่วงปี 2011 -2015 เศรษฐกิจและการค้าโลกโดยรวมอยู่ในภาวะชะลอตัว เนื่องจากเศรษฐกิจของประเทศอุตสาหกรรมหลักมีความเปราะบาง สืบเนื่องจากปัญหาหนี้สาธารณะในกลุ่มประเทศยุโรป

ภาพที่ 1 : วัฏจักรการค้าของโลกกับอัตราการเติบโตของการส่งออก (%YoY) ระหว่างปี 1990 - 2019

ที่มา : CEIC, IM

การค้าโลกต้องประสบกับความไม่แน่นอนอีกครั้ง หลังเผชิญวิกฤติจากไวรัส COVID-19 ซึ่งมีจุดเริ่มต้นจากประเทศจีนในปลายเดือนธันวาคม 2019 และได้แพร่ระบาดไปทั่วโลกอย่างรวดเร็ว จนเป็นสาเหตุให้เศรษฐกิจและการค้าชะลอตัว จากเหตุการณ์ในอดีตจะเห็นว่าสาเหตุสำคัญของการถดถอยของเศรษฐกิจโลก เกิดจากการผันผวนอย่างรุนแรง (Shock) จากการเก็งกำไรของนักลงทุนที่แสวงหาผลตอบแทนที่สูงขึ้น จนทำให้ฟองสบู่แตกในตลาดการเงิน หรือจากการที่มูลค่ากิจการเพิ่มขึ้นจากการเก็งกำไรแทนที่จะเพิ่มจากความสามารถในการผลิตที่แท้จริง (Productivity) ซึ่งไม่เหมือนกับวิกฤติเศรษฐกิจในครั้งอื่น ที่เป็นวิกฤติด้านสาธารณสุข ที่ส่งผลสืบเนื่องให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจหยุดชะงัก เป็นแรงผลักดันอย่างรุนแรงทำให้อุปสงค์ของการบริโภคและอุปทานของภาคการผลิตปรับลดลง ทั้งนี้ ยังไม่ชัดเจนว่าเศรษฐกิจจะอยู่ในช่วงถดถอยยาวนานเพียงใด แต่มีหลักฐานชัดเจนที่แสดงถึงผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ รุนแรง อย่างที่ประวัติศาสตร์ไม่เคยมีมาก่อน ซึ่งต้องติดตามรูปแบบการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจในระยะต่อไปว่าจะเป็นไปได้ในทิศทางใด

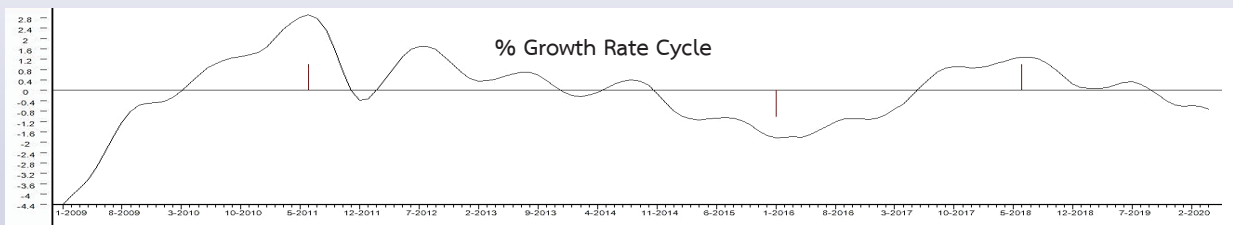
การชะลอตัวของเศรษฐกิจและการค้าที่เกิดจากการแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 ในครั้งนี้ ยากที่จะคาดเดาว่าจะสิ้นสุดลงเมื่อใด และยิ่งกินเวลานานเท่าใด เศรษฐกิจโลกก็จะยิ่งเผชิญกับความยากลำบากมากขึ้น จากเดิมที่มีความเปราะบางมากอยู่แล้ว จะทวีความรุนแรงมากขึ้น จากปัญหาโครงสร้างเศรษฐกิจที่สะสมมาเป็นเวลานาน เช่น การกระจุกตัวของการพัฒนา แรงงานมีทักษะต่ำ ฟังพาดอุตสาหกรรมเดิมเป็นหลัก ขาดการพัฒนานวัตกรรม ความเหลื่อมล้ำเพิ่มขึ้นเกิดช่องว่างความยากจน หนี้สาธารณะอยู่ในระดับสูง และมีการพึ่งพาเศรษฐกิจต่างประเทศมากเกินไป เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ที่สุดแล้วการฟื้นตัวของเศรษฐกิจจะขึ้นอยู่กับความสามารถและบทบาทภาครัฐทั่วโลก ในการจัดการกับการสาธารณสุขให้มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะระงับการระบาดของเชื้อไวรัส รวมถึงสามารถฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศในทุกภาคส่วนให้สามารถกลับมาดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้ตามปกติอีกครั้ง

การวิเคราะห์/ประเมินการฟื้นตัวทางการค้าระหว่างประเทศ กรณีไวรัส COVID-19

การวิเคราะห์วัฏจักรการส่งออกของประเทศไทย และจำลองเหตุการณ์ฉากทัศน์ (Scenarios) ที่อาจเกิดขึ้นจากการฟื้นตัวของภาคการส่งออกไทย โดยประยุกต์ใช้วิธีการหาจุดสูงสุดและจุดต่ำสุดตามแนวคิดของ NBER¹ พร้อมทั้งประเมินการสูญเสียรายได้ทางเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อเป็นทางเลือกในการจัดการกับสถานการณ์การส่งออกในอนาคต ดังนี้

วัฏจักรการส่งออกของไทย วัฏจักรการส่งออกของประเทศไทย ตั้งแต่เดือนมกราคม 2009 - เมษายน 2020 พบว่าวัฏจักรการส่งออกของไทยเริ่มเข้าสู่ช่วงชะลอตัวตั้งแต่ช่วงไตรมาสที่ 4 ของปี 2019 และสถานการณ์แพร่ระบาดไวรัส COVID-19 ทำให้การส่งออกชะลอตัวรุนแรงยิ่งขึ้นจากมาตรการล็อกดาวน์ทั่วโลก และยังไม่เห็นสัญญาณของการฟื้นตัว

ภาพที่ 2 วัฏจักรการส่งออกของไทยระหว่างเดือนมกราคม 2009 - เมษายน 2020

การจำลองเหตุการณ์ฉากทัศน์ (Scenarios) ที่อาจเกิดขึ้นของการฟื้นตัวของภาคการส่งออกไทย โดยกำหนดสมมติฐานการขยายตัวของส่งออกตามคุณลักษณะสำคัญของ 5 สถานการณ์การฟื้นตัว ซึ่งประกอบด้วย V-shape U-shape L-shape W-shape และ Swoosh-shape ภายใต้การแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 ในช่วงไตรมาสที่ 2 - 4 ของปี 2020 โดยอ้างอิงข้อมูลการคาดการณ์การขยายตัวของส่งออกไทยของปี 2020 ของหน่วยงานต่างๆ ระบุว่า จะหดตัวร้อยละ 5.6 - 12.9 อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยจะอยู่ที่ 31.8 - 32.8 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ และราคาน้ำมันดิบดูไบเฉลี่ยอยู่ที่ 35 - 45 ดอลลาร์ต่อบาร์เรล และกำหนดสมมติฐานให้จุดต่ำสุด (Turning Point) อยู่ที่หดตัวร้อยละ 6 ในไตรมาส 2 ที่มีการล็อกดาวน์ทั่วโลก จากนั้นจะเริ่มฟื้นกลับมาตามการ

ตารางที่ 1 อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออก (%YoY) ตาม 5 สถานการณ์ความน่าจะเป็นในการฟื้นตัว

Export growth (%)	Based case (2019)	Case Best	Worse Case	Normal Case		
		V-shape	L-shape	U-shape	W-shape	Swoosh Shape
Q1 2020	-1.87	0.91	0.91	0.91	0.91	0.91
Q2 2020	-3.79	-6.0	-6.0	-6.0	-6.0	-6.0
Q3 2020	-0.51	0.5	-6.0	-5.5	2.0	-2.0
Q4 2020	-4.49	4.0	-4.0	-0.5	-2.0	-0.5
ทั้งปี	-2.65	-0.16	-3.77	-2.80	-1.22	-1.89

ที่มา : คำนวณโดย สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า

จากการจำลองรูปแบบการฟื้นตัวของส่งออกสามารถ สรุปแนวโน้มการฟื้นตัวได้ 3 กรณี ดังนี้

● การฟื้นตัวที่อยู่ในกรณีแย่มากที่สุด (Worse Case) ได้แก่

- L-shape กิจกรรมทางเศรษฐกิจลดลงในแนวดิ่ง จากนั้นเป็นเส้นแนวราบยาวนานหลายปี กรณีนี้จะก่อให้เกิดการสูญเสียมูลค่าการส่งออกมากที่สุด เนื่องจากเป็นกรณีที่ภาวะการค้าหดตัวยาวนาน มีการว่างงานและกิจการปิดตัวลงจำนวนมาก ผู้บริโภคกำลังซื้อหดตัวระยะยาว กรณีนี้มีมูลค่าการส่งออกลดลง 9,291.74 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 1.68 ของ GDP ของปีที่ผ่านมา โดยการส่งออกรวมทั้งปีจะหดตัวร้อยละ 3.77

● การฟื้นตัวที่อยู่ในกรณีปกติ (Normal Case) ได้แก่

- Swoosh-shape จะเป็นการหดตัวติดลบตึงลงอย่างรวดเร็ว จากนั้นจะค่อย ๆ ฟื้นตัวไล่ความชันขึ้นมาโดยการฟื้นตัวในช่วงหลังจะช่วยชดเชยการสูญเสียทั้งหมดที่เกิดขึ้นในครึ่งปีแรกได้ โดยการส่งออกจะหดตัวสูงที่สุดในไตรมาสที่ 2 เนื่องจากการล็อกดาวน์ทั่วโลก ส่งผลต่อการขนส่งสินค้าจากนั้นค่อย ๆ ฟื้นตัวในไตรมาสที่ 3 - 4 อย่างค่อยเป็นค่อยไป สอดรับกับการฟื้นตัวของความเชื่อมั่นผู้บริโภคและภาคธุรกิจ ก่อให้เกิดการสูญเสียมูลค่าการส่งออก 4,662.79 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 0.84 ของ GDP ปีที่ผ่านมา การส่งออกรวมทั้งปีหดตัวร้อยละ 1.89

- W-shape เรียกว่า Double-dip นั่นคือ เศรษฐกิจหดตัวสองครั้งถึงขั้นฟื้นตัวได้อย่างสมบูรณ์ โดยเริ่มต้นจากเกิดภาวะ V-shape จากนั้นเศรษฐกิจกลับมาถดถอยและฟื้นตัวอีกครั้ง ซึ่งน่าจะเกิดขึ้นเมื่อมีการระบาดของไวรัสในระลอกที่สอง ทำให้ภาครัฐต้องกลับมาใช้มาตรการควบคุมการแพร่ระบาดอย่างเข้มงวดอีกครั้ง โดยจะทำให้สูญเสียมูลค่าการส่งออก 3,012.27 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 0.54 ของ GDP ปีที่ผ่านมา ส่งผลให้การส่งออกรวมทั้งปีหดตัวร้อยละ 1.22

- U-shape การฟื้นตัวของเศรษฐกิจจะใช้เวลาานาน (Slow Recovery) เศรษฐกิจจะหดตัวติดต่อกันมากกว่า 12 - 24 เดือน จากนั้นจึงเข้าสู่ขั้น ฟื้นตัวขึ้น เนื่องจากยังคงมีปัจจัยกดดันให้เศรษฐกิจชะลอตัวยาวนานกว่าจะฟื้นตัวเป็นปกติ ซึ่งขึ้นอยู่กับวิวัฒนาการของไวรัส และความรุนแรงของผลกระทบ รวมถึงระยะเวลาการใช้นโยบายการล็อกดาวน์ โดยจะก่อให้เกิดการสูญเสียมูลค่าการส่งออก 6,888.83 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 1.24 ของ GDP ปีที่ผ่านมา ส่งผลให้การส่งออกรวมทั้งปีหดตัวร้อยละ 2.80

● การฟื้นตัวที่อยู่ในกรณีดีที่สุด (Best Case) ได้แก่

- V-shape เป็นรูปแบบที่เศรษฐกิจสามารถฟื้นตัวได้ในระยะเวลาอันสั้น นั่นคือมีการจัดการกับการแพร่ระบาดของไวรัสได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเปิดให้เศรษฐกิจขับเคลื่อนได้รวดเร็ว ทำให้การค้าฟื้นตัวในช่วงไตรมาสที่ 3 และ 4 แม้ว่าจะมีการระบาดระลอกที่สอง กรณีนี้จะส่งผลให้มูลค่าการส่งออกลดลง 392.16 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 0.07 ของ GDP ปีที่ผ่านมา ส่งผลให้การส่งออกรวมทั้งปีหดตัวร้อยละ 0.16

จากการวิเคราะห์รูปแบบการฟื้นตัวที่น่าเสนอข้างต้น การฟื้นตัวทางการค้าระหว่างประเทศของไทยน่าจะอยู่ในกรณีปกติ การส่งออกหดตัวร้อยละ 1.22 - 2.80 และน่าจะเห็นการกลับตัวสู่ภาวะปกติได้เร็วสุดในไตรมาสแรกของปี 2021

แนวโน้มการเติบโตของการค้าหลังสถานการณ์ COVID-19

การแพร่ระบาดของ COVID-19 ในครั้งนี้ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ทั้งพฤติกรรมการใช้ชีวิตหรือการเข้าสังคมของผู้คน ดังนั้น ในระยะยาวธุรกิจต้องเตรียมปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ รวมถึงพฤติกรรม New Normal ของสังคมหลัง COVID-19 ได้แก่

(1) การเปลี่ยนรูปแบบเป็นการค้าออนไลน์ (E-Commerce) เนื่องจากพฤติกรรมผู้บริโภคได้เปลี่ยนแปลงไปสู่ออนไลน์มากขึ้น

(2) การพัฒนาสินค้าให้ตอบโจทย์กับความต้องการใหม่ในยุค New Normal ที่เน้นใช้งานสินค้าและบริการที่ใช้ระบบดิจิทัลและเทคโนโลยีขั้นสูงเพิ่มขึ้น เนื่องจากเทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ตมีบทบาทในชีวิตประจำวันมากขึ้น นอกจากนี้ พฤติกรรมผู้บริโภคใส่ใจสุขภาพ และการดูแลสุขภาพ ธุรกิจจึงต้องปรับกลยุทธ์ที่แสดงให้เห็นว่าเตรียมพร้อมในการสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภคในเรื่องความมาตรฐานความสะอาดและปลอดภัย

(3) การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของการค้าและการลงทุนของโลกหลัง COVID-19 ซึ่งมีแนวโน้มที่จะลดลงตามความยาวของห่วงโซ่อุปทาน รวมถึงลดการพึ่งพิงการผลิตสินค้าหรือการนำเข้าจากประเทศเดียว และหันไปกระจายการผลิต หรือนำเข้าสินค้าจากหลาย ๆ ประเทศ

(4) การฟื้นตัวในระยะยาวของภาคธุรกิจจำเป็นต้องบริหารความเสี่ยง จากภาวะการเปลี่ยนแปลงกระทันหัน (Shock) ที่อาจจะเกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัวในอนาคต

(5) ภาครัฐควรใช้โอกาสนี้ในการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล เพื่อประโยชน์ในการยกระดับศักยภาพของประเทศให้ทันต่อบริบทการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รวมทั้งสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสร้างมูลค่าทางการค้าควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

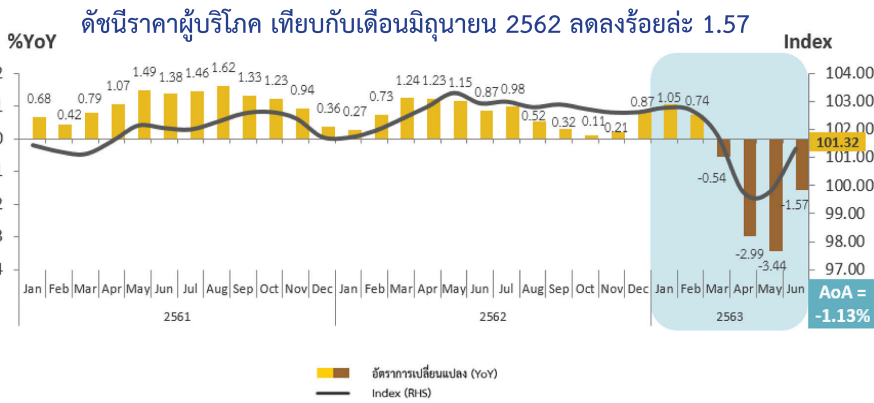
¹NBER แนวคิดเบื้องต้นของวิธีการนี้ คือ การที่ข้อมูลอนุกรมเวลานั้นประกอบขึ้นมาจากองค์ประกอบหลัก 4 ส่วน ซึ่งได้แก่ ส่วนของแนวโน้ม ส่วนของวัฏจักร ส่วนของปัจจัยฤดูกาล และส่วนของการคลาดเคลื่อน การหาส่วนของวัฏจักรจะต้องปรับส่วนของฤดูกาล ความคลาดเคลื่อน และแนวโน้ม ออกไปจากข้อมูลก่อน เพื่อให้เหลือเฉพาะส่วนของวัฏจักร หลังจากนั้นหาจุดสูงสุดและจุดต่ำสุดเพื่อกำหนดช่วงขยายตัวและหดตัว

ภาพรวมเศรษฐกิจเดือนมิถุนายน 2563

เครื่องชี้วัดเศรษฐกิจที่สำคัญ เดือนมิถุนายน 2563

		%MoM	%YoY	%AoA
	ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป Headline CPI	1.56	-1.57	-1.13
	เงินเฟ้อพื้นฐาน Core CPI	-0.01	-0.05	0.32
	ดัชนีราคาผู้ผลิต PPI	0.8	-3.1	-2.3
	ดัชนีราคาวัสดุก่อสร้าง CMI	0.6	-2.9	-2.9

ภาพรวม สถานการณ์เศรษฐกิจเริ่มส่งสัญญาณฟื้นตัวดีขึ้น หลังจากมีการทยอยผ่อนคลายมาตรการล็อกดาวน์ในหลายประเทศ รวมถึงประเทศไทยที่รัฐบาลได้ประกาศออกมาเป็นระยะ ส่งผลให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ถูกจำกัดในช่วงก่อนหน้าเริ่มปรับตัวดีขึ้น โดยเฉพาะในภาคบริการ ทั้งการค้าปลีก การคมนาคม-ขนส่งและการท่องเที่ยว สอดคล้องกับเครื่องชี้วัดเศรษฐกิจหลายตัวที่มีทิศทางที่ดีขึ้น โดยเฉพาะดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค ดัชนีราคาผู้ผลิต และดัชนีราคาวัสดุก่อสร้าง รวมทั้งเครื่องชี้วัดการบริโภคเอกชน ซึ่งเป็นสัญญาณที่ดีว่า สถานการณ์เศรษฐกิจและเงินเฟ้อน่าจะสามารถกลับเข้าสู่ทิศทางปกติได้แบบค่อยเป็นค่อยไป

ดัชนีราคาผู้บริโภค (เงินเฟ้อทั่วไป) เดือนมิถุนายน 2563 เท่ากับ 101.32 เมื่อเทียบกับเดือนมิถุนายน 2562 **ลดลงร้อยละ 1.57 (YoY)** ปรับตัวดีขึ้นจากร้อยละ 3.44 ในเดือนก่อนหน้า โดยมีสาเหตุสำคัญจากมาตรการบางส่วนของภาครัฐ โดยเฉพาะการลดค่ากระแสไฟฟ้าได้สิ้นสุดลง โดยหมวดอื่น ๆ **ที่ไม่ใช่อาหารและเครื่องดื่ม** ลดลงร้อยละ 2.53 จากการลดลงของ **หมวดพาหนะการขนส่งและการสื่อสาร** ร้อยละ 5.06 โดยน้ำมันเชื้อเพลิงลดลงร้อยละ 16.14 (น้ำมันเชื้อเพลิงทุกชนิด) ซึ่งหดตัวน้อยลงจากเดือนที่ผ่านมา ส่งผลให้สินค้าในกลุ่มพลังงานในเดือนนี้ลดลงร้อยละ 11.89 **หมวดเคสสถาน**

อัตราการเปลี่ยนแปลงหมวดอื่นๆ ไม่ใช่อาหารและเครื่องดื่ม

เทียบกับเดือน มิ.ย. 62 (%YoY)	YoY (%)	Category
-2.53	-2.53	หมวดอื่น ๆ ไม่ใช่อาหารและเครื่องดื่ม
0.09	0.09	หมวดเครื่องนุ่งห่มและรองเท้า
-1.70	-1.70	หมวดเคสสถาน
0.19	0.19	หมวดการตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคล
-5.06	-5.06	หมวดพาหนะการขนส่งและการสื่อสาร
-16.14	-16.14	- ค่าโดยสารสาธารณะ
-16.14	-16.14	- น้ำมันเชื้อเพลิง
-0.04	-0.04	- การสื่อสาร
-0.29	-0.29	หมวดการบันเทิง การอ่าน การศึกษา
0.00	0.00	หมวดยาสูบและเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์

ลดลงร้อยละ 1.70 จากมาตรการลดค่ากระแสไฟฟ้า และน้ำประปา บางส่วนที่ยังคงอยู่หมวดการสื่อสาร **ลดลงร้อยละ 0.04** (เครื่องรับโทรศัพท์มือถือ) **หมวดการบันเทิง การอ่าน การศึกษาลดลงร้อยละ 0.29** (ค่าทัศนอากรใน-ต่างประเทศ ค่าห้องพักโรงแรม) ขณะที่**หมวดเครื่องนุ่งห่มและรองเท้า** **สูงขึ้นร้อยละ 0.09** (เสื้อเชิ้ต/เสื้อยืดบุรุษ กางเกงขายาวบุรุษ) **หมวดการตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคล** **สูงขึ้นร้อยละ 0.19** (นัยาระงับกลิ่นกาย ค่าแต่งผมชาย ยาสีฟัน) และ**ค่าโดยสารสาธารณะ** **สูงขึ้นร้อยละ 0.40** (ค่าโดยสารรถตู้วิ่งระหว่างอำเภอ ค่าโดยสารเครื่องบิน) ส่วน**หมวดยาสูบและเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์** **ดัชนีราคาโดยเฉลี่ยไม่เปลี่ยนแปลง**

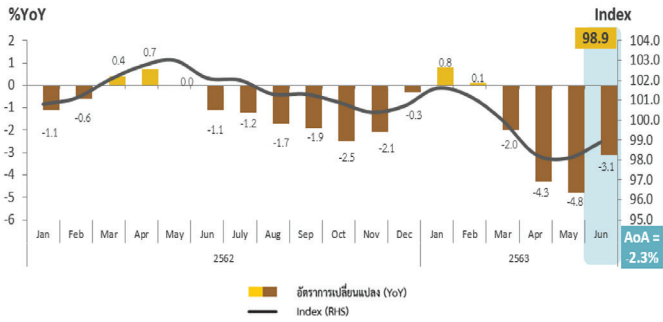
อัตราการเปลี่ยนแปลงหมวดอาหารและเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์

เทียบกับเดือน มิ.ย. 62 (%YoY)	YoY (%)	Category
0.06	0.06	หมวดอาหารและเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์
5.52	5.52	ข้าว แป้ง และผลิตภัณฑ์จากแป้ง
-0.19	-0.19	เนื้อสัตว์ เป็ดไก่และสัตว์น้ำ
-1.60	-1.60	ไข่และผลิตภัณฑ์นม
-6.28	-6.28	ผักและผลไม้
-4.88	-4.88	- ผักสด
-9.51	-9.51	- ผลไม้สด
3.40	3.40	เครื่องประกอบอาหาร
1.95	1.95	เครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์
0.78	0.78	อาหารบริโภค-ในบ้าน
0.42	0.42	อาหารบริโภค-นอกบ้าน

สำหรับ**หมวดอาหารและเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์** **สูงขึ้นร้อยละ 0.06** จากการสูงขึ้นของ ข้าว แป้งและผลิตภัณฑ์จากแป้ง ร้อยละ 5.52 (ข้าวสารเหนียว) เครื่องประกอบอาหาร ร้อยละ 3.40 (น้ำมันพืช มะพร้าว (ผลแห้ง/ชุด) ซอสหอยนางรม) เครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ ร้อยละ 1.95 (น้ำอัดลม น้ำหวาน กาแฟผงสำเร็จรูป) อาหารบริโภคในบ้านและนอกบ้าน **สูงขึ้นร้อยละ 0.78 และ 0.42** ตามลำดับ (กับข้าวสำเร็จรูป ข้าวแกง/ข้าวกล่อง ก๋วยเตี๋ยว) ขณะที่**สินค้าบางตัวราคาตลาด** อาทิ ผักสด (พริกสด มะนาว มะเขือเทศ) ผลไม้ (เงาะ ส้มเขียวหวาน มะม่วง) เนื้อสัตว์ เป็ดไก่ และสัตว์น้ำ (ไก่ย่าง กุ้งขาว ไก่สด ปลาอินทรีปลากะพง) ไข่และผลิตภัณฑ์นม (ไข่ไก่ นมสด)

ดัชนีราคาผู้บริโภค เมื่อเทียบกับเดือนพฤษภาคม 2563 **สูงขึ้นร้อยละ 1.56 (MoM)** ไตรมาสที่ 2 ปี 2563 เทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน **ลดลงร้อยละ 2.67 (YoY)** และเมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า **ลดลงร้อยละ 2.11 (QoQ)** และเฉลี่ย 6 เดือน (ม.ค.- มิ.ย.) ปี 2563 **ลดลงร้อยละ 1.13 (AoA)**

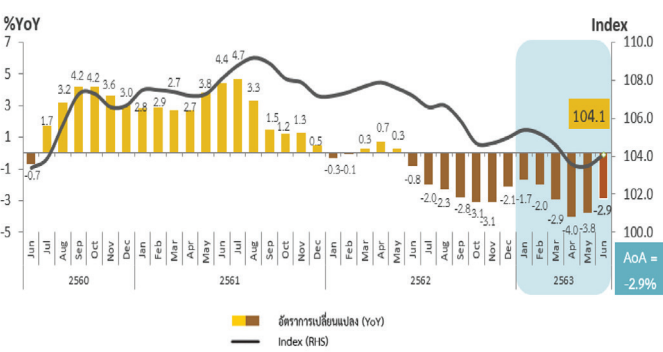
ดัชนีราคาผู้ผลิต เดือนมิถุนายน 2562 ลดลงร้อยละ 3.1

และก๊าซธรรมชาติ **หมวดผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ลดลงร้อยละ 2.8** ได้แก่ กลุ่มผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม (น้ำมันดีเซล น้ำมันแก๊สโซฮอล์) กลุ่มเคมีภัณฑ์ (โซดาไฟ เม็ดพลาสติก) กลุ่มผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก (ยางแผ่นรมควัน ยางแท่ง) กลุ่มโลหะขั้นมูลฐานและผลิตภัณฑ์ (เหล็กแท่ง เหล็กแผ่น เหล็กเส้นและเหล็กฉาก) กลุ่มเยื่อกระดาษ ผลิตภัณฑ์กระดาษ (กระดาษพิมพ์เขียน เยื่อกระดาษ) กลุ่มเครื่องไฟฟ้า อุปกรณ์และเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ (สายไฟ สายเคเบิล) และกลุ่มสิ่งทอ (เส้นใยสังเคราะห์ ด้ายฝ้าย)

ดัชนีราคาผู้ผลิต เมื่อเทียบกับเดือนพฤษภาคม 2563 **สูงขึ้นร้อยละ 0.8 (MoM) ไตรมาสที่ 2 ปี 2563** เทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน ลดลงร้อยละ 4.1 (YoY) และเมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า **ลดลงร้อยละ 2.5 (QoQ) และเฉลี่ย 6 เดือน (ม.ค.- มิ.ย.) ปี 2563 ลดลงร้อยละ 2.3 (AoA)**

ดัชนีราคาวัสดุก่อสร้าง เดือนมิถุนายน 2562 ลดลงร้อยละ 2.9

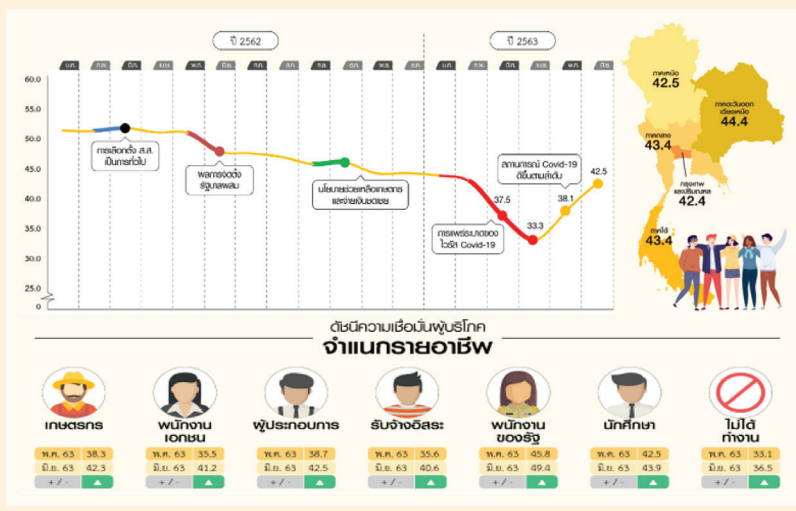

และประปา สูงขึ้นร้อยละ 0.4 (ถังเก็บน้ำสแตนเลส ท่อร้อยสายไฟและสายโทรศัพท์พีวีซี) ส่วนหมวดไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ และ**หมวดวัสดุก่อสร้างอื่นๆ** ดัชนีไม่เปลี่ยนแปลง **ดัชนีราคาวัสดุก่อสร้าง** เมื่อเทียบกับเดือนพฤษภาคม 2563 **สูงขึ้นร้อยละ 0.6 (MoM) ไตรมาสที่ 2 ปี 2563** เทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน ลดลงร้อยละ 3.6 (YoY) และเมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า **ลดลงร้อยละ 1.3 (QoQ) และเฉลี่ย 6 เดือน (ม.ค.- มิ.ย.) ปี 2563 ลดลงร้อยละ 2.9 (AoA)**

ดัชนีราคาผู้ผลิต เดือนมิถุนายน 2563 เท่ากับ 98.9 เมื่อเทียบกับเดือน มิถุนายน 2562 **ลดลงร้อยละ 3.1 (YoY)** จากที่ลดลงร้อยละ 4.8 ในเดือนก่อนหน้า โดยลดลงในอัตราที่น้อยลงในทุกหมวดสินค้า ตามภาวะเศรษฐกิจทั้งในและ ต่างประเทศที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ COVID-19 ซึ่งเป็นสัญญาณที่ดีที่ ภาคการผลิตอาจจะกลับเข้าสู่ภาวะปกติอีกครั้ง โดย**หมวดผลผลิตเกษตรกรรม ลดลงร้อยละ 0.9** ตามการลดลงของกลุ่มผลผลิตการเกษตร (หัวมันสำปะหลัง ยางพารา) พืชผัก (มะนาว มะเขือเทศ กะหล่ำปลี) ผลไม้ (มะม่วง มังคุด ส้มเขียวหวาน) และกลุ่มสัตว์มีชีวิต (สุกรมีชีวิต ไก่) สินค้าที่ราคาสูงขึ้น อาทิ ข้าวเปลือกเจ้า/เหนียว อ้อย ปลาาน้ำจืด/ทะเล ปริมาณผลผลิตน้อยลงจากสภาพอากาศแปรปรวนและ ภัยแล้ง ผลปาล์มสด จากมาตรการของภาครัฐ และไก่มีชีวิต ความต้องการทั้งใน และต่างประเทศเพิ่มสูงขึ้น สำหรับสินค้าที่ลดลงตามตลาดโลก และวัตถุดิบ ได้แก่ **หมวดผลิตภัณฑ์จากเหมือง ลดลงร้อยละ 19.2** ได้แก่ น้ำมันปิโตรเลียมดิบ

ดัชนีราคาวัสดุก่อสร้าง เดือนมิถุนายน 2563 เท่ากับ 104.1 เมื่อเทียบกับ เดือนมิถุนายน 2562 **ลดลงร้อยละ 2.9 (YoY)** ลดลงต่อเนื่องในอัตราที่น้อยลงเป็น เดือนที่ 2 (เดือนก่อนหน้า ลดลงร้อยละ 3.8) ตามความต้องการใช้ ดันทุน และการแข่งขันที่สูง โดย**หมวดเหล็กและผลิตภัณฑ์เหล็ก ลดลงร้อยละ 11.5** (เหล็กเส้น กลมผิวเรียบ-ผิวขรุขระ เหล็กโครงสร้างรูปพรรณ ลวดเหล็ก) สอดคล้องกับ ความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์เหล็กภายในประเทศที่มีแนวโน้มหดตัว **หมวดผลิตภัณฑ์ คอนกรีต ลดลงร้อยละ 2.5** (พื้นคอนกรีตสำเร็จรูปอัดแรง คานคอนกรีตสำเร็จรูป คอนกรีตบล็อกก่อผนังมวลเบา) จากการค้าขายลดตัวและการแข่งขันสูง **หมวดซีเมนต์ ลดลงร้อยละ 1.3** (ปูนซีเมนต์ผสม ปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์ ปูนฉาบ สำเร็จรูป) สอดคล้องกับปริมาณการจำหน่ายปูนซีเมนต์ที่หดตัวเช่นกัน ขณะที่ **หมวดกระเบื้อง สูงขึ้นร้อยละ 1.7** (กระเบื้องแกรนิต) ปรับตามต้นทุน **หมวดวัสดุ ฉาบผิว สูงขึ้นร้อยละ 0.5** (สีเคลือบน้ำมัน สีรองพื้นโลหะ ซิลิโคน) **หมวดสุขภัณฑ์ สูงขึ้นร้อยละ 0.4** (โถส้วมชักโครก อ่างล้างหน้าเซรามิก) **หมวดอุปกรณ์ไฟฟ้า**

ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค เดือนมิถุนายน 2563 ปรับตัวสูงขึ้น โดยอยู่ที่ระดับ 42.5 จากระดับ 38.1 ในเดือนก่อนหน้า สูงขึ้นต่อเนื่อง เป็นเดือนที่ 2 ตามการสูงขึ้นของดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคทั้งในปัจจุบัน และในอนาคต โดยดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคในปัจจุบัน สูงขึ้นจากระดับ 32.0 มาอยู่ที่ระดับ 36.0 และดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคในอนาคต สูงขึ้นจากระดับ 42.1 มาอยู่ที่ระดับ 46.9 **เป็นการสูงสุดในทุกภูมิภาค และทุกอาชีพ** การปรับตัวสูงขึ้นของดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคโดยรวม ในเดือนนี้ คาดว่ามาจากสถานการณ์ COVID-19 ที่เริ่มคลี่คลายในทางที่ดี ทำให้ประชาชนเริ่มคลายความกังวล รวมทั้งภาครัฐได้ยกเลิกประกาศ ห้ามออกนอกเคหสถาน และการผ่อนปรนมาตรการต่าง ๆ ส่งผลให้ การดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน และกิจกรรมทางเศรษฐกิจของ ภาคธุรกิจเริ่มเข้าใกล้สู่ภาวะปกติมากขึ้น ประกอบกับภาครัฐมี มาตรการช่วยเหลือและเยียวยาเพื่อบรรเทาผลกระทบให้กับทุกภาคส่วน อย่างต่อเนื่อง ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลให้ ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคปรับตัวดีขึ้น

แนวโน้มอัตราเงินเฟ้อทั่วไปไตรมาสที่ 3 ปี 2563

อัตราเงินเฟ้อในเดือนพฤษภาคม 2563 น่าจะเป็นอัตราที่ต่ำที่สุดของปี ทำให้อัตราเงินเฟ้อในไตรมาสที่ 3 และช่วงที่เหลือของปี 2563 มีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้น ตามลำดับ โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากสถานการณ์ COVID-19 ที่น่าจะเริ่มผ่อนคลายลง ส่งผลต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการบริโภคสินค้าและบริการ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ รวมทั้งราคาพลังงานมีแนวโน้มทรงตัวในระดับที่สูงกว่าไตรมาสที่ 2 จากข้อตกลงของกลุ่ม OPEC ขณะที่ภัยแล้งยังคงเป็นประเด็นที่ส่งผลกระทบต่อ ราคาสินค้าเกษตรสำคัญหลายชนิด อย่างไรก็ตาม ด้วยข้อจำกัดด้านเศรษฐกิจในสถานการณ์ไม่ปกติที่ยังฟื้นตัวได้อย่างช้า ๆ และอยู่ในระดับต่ำกว่าปีก่อน ทำให้อัตราเงินเฟ้อในช่วงที่เหลือของปียังมีแนวโน้มต่ำกว่าศูนย์ และเฉลี่ยทั้งปีหดตัว โดย กระทรวงพาณิชย์ ได้ประกาศคาดการณ์อัตราเงินเฟ้อ ทั้งปี 2563 ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ จากเดิมร้อยละ -1.0 ถึง -0.2 (ค่ากลางอยู่ที่ -0.6) เป็นร้อยละ -1.5 ถึง -0.7 (ค่ากลางอยู่ที่ -1.1)

การค้าระหว่างประเทศของไทย : พฤษภาคม 2563

การส่งออก

ภาวะเศรษฐกิจโลกชะลอตัวจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 ยังเป็นปัจจัยกดดันต่อการส่งออกไทยในเดือนพฤษภาคม 2563 เช่นเดียวกับหลายประเทศในภูมิภาคเอเชีย นอกจากนี้ อุปสรรคด้านการขนส่งที่ยังไม่เพียงพอและค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้นทำให้ผู้นำเข้าชะลอการสั่งซื้อแม้ยังมีความต้องการสูง อย่างไรก็ตาม การผ่อนคลายมาตรการล็อกดาวน์และการกระตุ้นเศรษฐกิจของนานาประเทศจะเป็นปัจจัยสนับสนุนกำลังซื้อและความต้องการสินค้าไทยให้ฟื้นตัวในระยะข้างหน้า ดังเช่นการส่งออกไปตลาดจีนที่ขยายตัวต่อเนื่องเป็นเดือนที่ 2 ที่ร้อยละ 15.3 ซึ่งการส่งออกเริ่มกลับเข้าสู่ระดับปกติในช่วงก่อน COVID-19 โดยเห็นได้จากกระจายตัวทั้งในกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภคและสินค้าเพื่อการผลิตในอุตสาหกรรม

ในรายสินค้า สินค้าไทยยังตอบโต้ความต้องการสินค้ากลุ่มอาหารในช่วงล็อกดาวน์ของโลกได้ดี ในเดือนพฤษภาคม 2563 สินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรที่ขยายตัวได้ดี ได้แก่ ผักและผลไม้ หลังจากการคลายมาตรการล็อกดาวน์ในจีน อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป อาหารสัตว์เลี้ยง ไก่สด แซ่เย็นและแช่แข็ง และผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังที่กลับมาขยายตัวเป็นบวกในรอบ 10 เดือน ทั้งนี้ สัดส่วนการส่งออกสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรยังเพิ่มขึ้นต่อเนื่องอยู่ที่ร้อยละ 20.5 จากร้อยละ 14.9 ในปีที่ผ่านมา สะท้อนโอกาสในการกระจายรายได้ถึงผู้ประกอบการและเศรษฐกิจฐานรากในช่วงเวลาที่หาย

ทั้งนี้ ประเมินว่าในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 การส่งออกไทยจะได้รับผลกระทบผ่าน 4 ช่องทาง ได้แก่ 1) ราคาน้ำมันที่ปรับตัวลงอย่างรวดเร็ว 2) ความชะงักงันของการผลิต จากมาตรการล็อกดาวน์ทั่วโลก ซึ่งขณะนี้เริ่มคลี่คลายบ้างแล้วจากการผ่อนคลายมาตรการในหลายประเทศ 3) ระบบขนส่งโลจิสติกส์ที่ยังไม่คล่องตัว และ 4) ผลกระทบด้านรายได้ของประเทศคู่ค้า (Income Effect) ซึ่งขึ้นกับมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของต่างประเทศ โดยในระยะนี้ ภาครัฐควรเร่งสร้างภูมิคุ้มกันและลดทอนผลกระทบจากรายได้ที่ลดลงในช่วงที่เศรษฐกิจโลกชะลอตัว ในภาคการค้าและการส่งออก ภาครัฐควรให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนกลุ่มสินค้าที่ยังมีศักยภาพและขยายตัวได้ดี โดยมี 5 แนวทาง คือ 1) สนับสนุนบริษัทที่ส่งออกให้เข้าถึงนโยบายช่วยเหลือของภาครัฐ เพื่อประคองธุรกิจในการส่งออกที่ยังไม่แน่นอนสูง 2) ส่งเสริมการตลาดสินค้าที่มีความต้องการสูงในระยะนี้ โดยเฉพาะสินค้าอาหาร 3) ดึงเป้าหมายและสนับสนุนการเข้าถึงตลาดศักยภาพและฟื้นตัวได้ดีท่ามกลางสถานการณ์ COVID-19 4) แก้ไขปัญหาโลจิสติกส์ช่วยลดต้นทุนการขนส่งที่ปรับสูงขึ้นในระยะนี้ และ 5) บริหารความเสี่ยงจากปัจจัยอื่น ๆ อาทิ การประกันความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยน

การส่งออกไปยังตลาดสำคัญ ส่วนใหญ่ปรับตัวลดลง เนื่องจากผลกระทบของการแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 และมาตรการจำกัดกิจกรรมทางเศรษฐกิจเพื่อควบคุมโรคที่ส่งผลให้อุปสงค์จากประเทศคู่ค้าลดลง อย่างไรก็ตาม การส่งออกไปตลาดจีนขยายตัวต่อเนื่องเป็นเดือนที่ 2 หลังจากทีจีนสามารถควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดได้

แนวโน้มและมาตรการส่งเสริมการส่งออกปี 2563

แม้สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 ในทวีปเอเชียจะดีขึ้นเป็นลำดับ แต่การระบาดในทวีปยุโรป และทวีปอเมริกา ยังเป็นปัจจัยลบที่ส่งผลกระทบต่อตลาดส่งออกของไทย อย่างไรก็ตาม การฟื้นตัวของส่งออกยุโรปเป็นสัญญาณบวกต่อเศรษฐกิจโลกฝั่งเอเชียที่การระบาดลดลงในหลายประเทศ ทั้งนี้ ปัจจัยด้านรายได้ของประชาชนในแต่ละประเทศที่ลดลง ผสมกับความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ ทำให้ประชาชนระมัดระวังการใช้จ่ายมากขึ้น ทำให้การซื้อสินค้าเพื่อใช้หรือสินค้าคงทนที่มีราคาสูงลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เดือนมีนาคม 2563 เป็นต้นมา

ปัจจัยที่สนับสนุนการส่งออก เร่งฟื้นฟูเศรษฐกิจในประเทศผ่านมาตรการช่วยเหลือรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นปัจจัยสนับสนุนให้ประเทศคู่ค้ามีกำลังซื้อมากขึ้น ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัจจัยลบ เช่น การลดดอกเบี้ยนโยบายยักยอกการลงนามในเอเชียมากขึ้น และอาจส่งผลให้ค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้น อย่างไรก็ตาม ราคาน้ำมันที่มีแนวโน้มปรับตัวขึ้นจากความต้องการใช้น้ำมันเพิ่มขึ้นหลังสถานการณ์ COVID-19 คลี่คลาย และกลุ่มยุโรปกำลังร่วมกันลดกำลังการผลิตได้ตามข้อตกลง จะเป็นปัจจัยบวกต่อการส่งออกสินค้าน้ำมันและสินค้าเกี่ยวเนื่องในช่วงที่เหลือของปี

สำหรับการส่งเสริมการส่งออกปี 2563 รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์) มีมาตรการส่งเสริมทั้งตลาดออฟไลน์ ผ่านการส่งออกไปยังประเทศใกล้เคียง โดยขยายตลาดสินค้าผักและผลไม้ไทยไปยังประเทศจีน นอกจากนี้ กระทรวงพาณิชย์ได้ร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เจรจกับเงินเพื่อคลี่คลายปัญหาและอุปสรรคในการส่งออกสินค้าเกษตรของไทยมาเลเซียและเวียดนามไปยังจีนตอนใต้ได้เป็นอย่างดี ด้านการส่งเสริมตลาดออนไลน์ กระทรวงพาณิชย์มีการดำเนินงานผ่านแพลตฟอร์มต่างประเทศ ทั้งจีน อินเดีย อาเซียน เกาหลี ญี่ปุ่น ตะวันออกกลาง สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา และแอฟริกา และจัดกิจกรรมการเจรจาธุรกิจ (Business Matching) ผ่านระบบออนไลน์ ระหว่างผู้ส่งออกไทย 80 บริษัท และผู้นำเข้าต่างประเทศ 50 บริษัท โดยไม่จำเป็นต้องเดินทางมาประเทศไทย นอกจากนี้ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ เตรียมจัดกิจกรรม Thai Fruits Golden Months ส่งเสริมการขายผลไม้ไทยในเมืองต่าง ๆ ในจีน อาทิ เซี่ยงไฮ้ ซิงคโปร์ หนานหนิง เวียดนาม ซึ่ง ชีวาน เซี่ยเหมินและคุนหมิง โดยมีแผนจะจัดกิจกรรมในช่วงเดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม 2563 ทั้งช่องทางออฟไลน์และออนไลน์ พร้อมร่วมกับซูเปอร์มาร์เก็ตห้างสรรพสินค้าชั้นนำของจีน ทั้งนี้ กระทรวงพาณิชย์เตรียมความพร้อมการจับมือส่งเสริมการตลาด ทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์อย่างเต็มรูปแบบ โดยทันทีที่

การค้าระหว่างประเทศของไทย

หน่วย (Unit) : ล้านเหรียญสหรัฐ (Million USD)	พ.ค. 2563 May 2020	ม.ค. - พ.ค. 2563 Jan-May 2020
มูลค่าการส่งออก (Export value)	16,278.4 -22.5 %	97,899.7 -3.7 %
มูลค่าการนำเข้า (Import value)	13,583.8 -34.4 %	88,808.1 -11.6 %
ดุลการค้า (Trade Balance)	+2,694.6	+9,090.6

สินค้าและตลาดส่งออก 5 อันดับแรก เดือน พ.ค. 63

สินค้า	พ.ค. 63			ประเทศ	พ.ค. 63		
	มูลค่า (ล้าน USD)	Δ (%YoY)	สัดส่วน (%)		มูลค่า (ล้าน USD)	Δ (%YoY)	สัดส่วน (%)
อัญมณี และเครื่องประดับ	1,432.5	76.0	8.8	จีน	2,909.3	15.3	17.9
เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	1,287.7	-21.3	7.9	สหรัฐฯ	2,173.1	-17.3	13.4
รถยนต์ อุปกรณ์และ ส่วนประกอบ	875.3	-62.6	5.4	ญี่ปุ่น	1,605.6	-24.2	9.9
ผลไม้สด แซ่เย็น แช่แข็ง และแห้ง	776.0	149.8	4.8	เวียดนาม	808.3	-22.6	5.0
ผลิตภัณฑ์ยาง	743.1	-22.2	4.6	ออสเตรเลีย	785.8	-7.4	4.8

สินค้าและแหล่งนำเข้า 5 อันดับแรก เดือน พ.ค. 63

สินค้า	พ.ค. 63			ประเทศ	พ.ค. 63		
	มูลค่า (ล้าน USD)	Δ (%YoY)	สัดส่วน (%)		มูลค่า (ล้าน USD)	Δ (%YoY)	สัดส่วน (%)
เครื่องจักรไฟฟ้า และส่วนประกอบ	1,226.7	-16.8	9.0	จีน	3,965.8	-7.9	29.2
เครื่องจักรกล และส่วนประกอบ	1,122.4	-36.6	8.3	ญี่ปุ่น	1,772.5	-31.2	13.1
เคมีภัณฑ์	1,111.7	-17.4	8.2	สหรัฐฯ	1,085.1	-21.0	8.0
แผงวงจรไฟฟ้า	870.9	-1.2	6.4	มาเลเซีย	680.4	-44.7	5.0
เครื่องคอมพิวเตอร์ และส่วนประกอบ	727.9	2.0	5.4	ไต้หวัน	593.0	-14.8	4.4

ดัชนีราคาส่งออก-นำเข้า

ดัชนีราคา	การเปลี่ยนแปลง (%MoM)			การเปลี่ยนแปลง (%YoY)	
	มี.ค. 63	เม.ย. 63	พ.ค. 63	พ.ค. 63	ดัชนี เม.ย. 63
ส่งออก	-1.0	-0.6	0.0	-2.3	98.9
นำเข้า	-3.3	-2.6	+2.1	-5.1	88.7

ประเทศต่าง ๆ ผ่อนคลายมาตรการล็อกดาวน์ และเมื่อสถานการณ์เข้าสู่ภาวะปกติจะทำให้สินค้าไทยกลับเข้าสู่ตลาดได้ทันที ซึ่งจะช่วยฟื้นฟูตลาดส่งออกของไทยให้มีมูลค่าทางการค้าที่เพิ่มขึ้นยิ่งไปกว่านั้น กระทรวงพาณิชย์ยังร่วมมือกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินโครงการ “เกษตรผลิต พาณิชย์ตลาด สร้างโอกาสไทยทุกคน” โดยมีเป้าหมายเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับประเทศ เพิ่มจีดีพี และเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรและผู้ประกอบการ

การนำเข้า เดือนพฤษภาคม 2563 การนำเข้า มีมูลค่า 13,583.8 ล้านดอลลาร์หรือร้อยละ 34.4 สินค้านำเข้าที่หดตัว ได้แก่ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ (-16.8%) เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ (-36.6%) เคมีภัณฑ์ (-17.4%) แผงวงจรไฟฟ้า (-1.2%) สินค้าที่ยังขยายตัว ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ (+2.0%) แหล่งนำเข้าสำคัญที่หดตัว ได้แก่ จีน (-7.9%) ญี่ปุ่น (-31.2%) สหรัฐฯ (-21.0%) มาเลเซีย (-44.7%) และไต้หวัน (-14.8%)

ดุลการค้า

เดือนพฤษภาคม 2563 ดุลการค้าเกินดุล มูลค่า 2,694.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ดัชนีราคาสินค้าส่งออก-นำเข้า

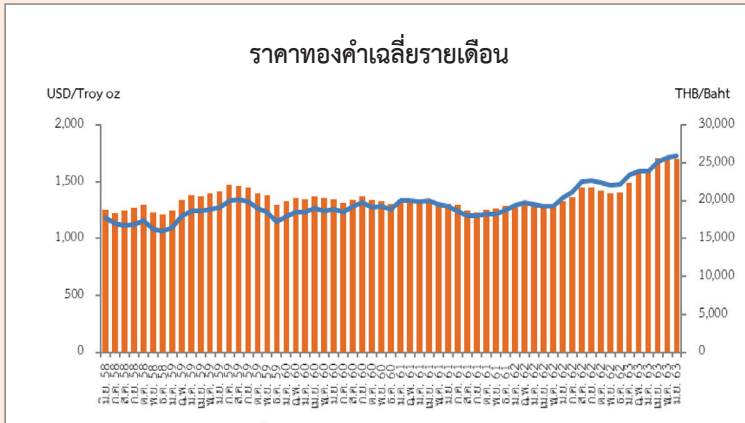
ดัชนีราคาส่งออก เดือนพฤษภาคม 2563 เทียบกับเดือนเดียวกันปีก่อน ลดร้อยละ 2.3 (YoY) ดัชนีราคาส่งออกเมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า สะท้อนถึงแนวโน้มราคามีเสถียรภาพมากขึ้นหรือกำลังผ่านจุดต่ำสุดซึ่งสอดคล้องกับราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกทยอยปรับตัวสูงขึ้นเมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า อย่างไรก็ตาม ราคาสินค้าเชื้อเพลิงยังคงลดลงมากเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ซึ่งเป็นช่วงสถานการณ์เศรษฐกิจโลกอยู่ในระดับปกติ ส่งผลให้หมวดสินค้าแร่และเชื้อเพลิงลดลงร้อยละ 44.1 และหมวดสินค้าอุตสาหกรรม ลดลงร้อยละ 1.0 ได้แก่ น้ำมันสำเร็จรูป น้ำมันดิบ เม็ดพลาสติก รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์ยาง และเครื่องใช้ไฟฟ้า ขณะที่หมวดสินค้าอุตสาหกรรมเกษตร และหมวดสินค้าเกษตรกรรม ยังคงปรับตัวสูงขึ้นที่ร้อยละ 1.2 และ 0.4 ตามลำดับ สินค้าที่ราคาปรับสูงขึ้น ได้แก่ อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป น้ำตาลทรายขาว และไก่สดแช่เย็น แช่แข็งและแปรรูป ซึ่งเป็นไปตามความต้องการบริโภคสินค้าประเภทอาหารและราคาต้นทุนวัตถุดิบทางการเกษตรเพิ่มขึ้น ประกอบกับผลของต้นทุนค่าใช้จ่ยการขนส่งสินค้าปรับตัวสูงขึ้น

ดัชนีราคานำเข้า เดือนพฤษภาคม 2563 เทียบกับเดือนเดียวกันปีก่อน ลดร้อยละ 5.1 (YoY) หดตัวน้อยลงจากเดือนก่อนหน้าที่ลดลงร้อยละ 7.3 โดยการลดลงของราคานำเข้ายังได้รับแรงกดดันหลักจากการลดลงของหมวดสินค้าเชื้อเพลิง ซึ่งลดลงร้อยละ 37.6 ได้แก่ น้ำมันดิบ และน้ำมันสำเร็จรูป เนื่องจากความต้องการใช้น้ำมันดิบโลกยังต่ำกว่าปีก่อนหน้า ขณะที่หมวดสินค้าทุนสูงที่ร้อยละ 1.3 ได้แก่ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ และเครื่องมือ เครื่องใช้ทางวิทยาศาสตร์ การแพทย์ การทดสอบ หมวดสินค้าวัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูป สูงขึ้นร้อยละ 1.8 ได้แก่ ทองคำ และเหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ และหมวดสินค้าอุปโภคบริโภค สูงขึ้นร้อยละ 1.5 ได้แก่ เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน เครื่องประดับอัญมณี สำหรับหมวดยานพาหนะและอุปกรณ์การขนส่ง ดัชนีราคาไม่เปลี่ยนแปลง

สถานการณ์ราคาทองคำ ราคาน้ำมัน อัตราแลกเปลี่ยน และราคาสินค้าเกษตร

มิถุนายน 2563

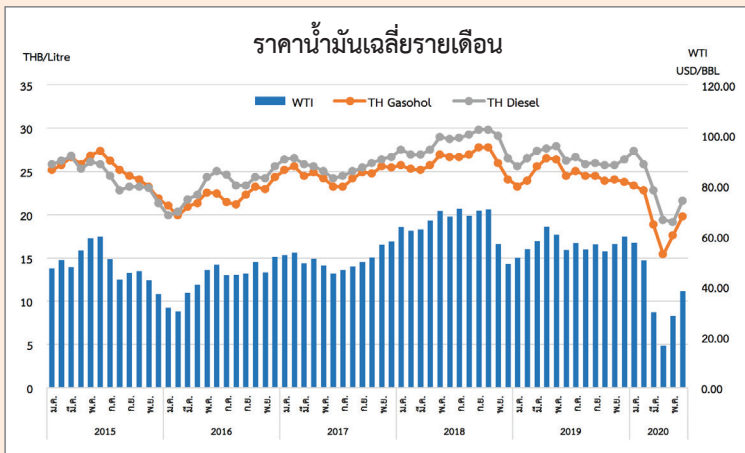
ราคาทองคำเฉลี่ยรายเดือน

ราคาทองคำ

ราคาทองคำยังปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ราคาทองคำในประเทศไทยเดือนมิถุนายนเฉลี่ยอยู่ที่ 25,511.36 บาท หดตัวร้อยละ 1.48 เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า จากค่าเงินบาทที่แข็งค่าขึ้น ขณะที่ราคาทองคำในตลาดโลกเฉลี่ยอยู่ที่ 1,732.22 เหรียญสหรัฐฯ ต่อทรอยออนซ์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.92 เมื่อเทียบกับเดือนก่อน ปัจจัยหลักมาจากความกังวลการระบาดของไวรัส COVID-19 ระลอกสอง หลังจากผ่อนคลายมาตรการ ซึ่งจะส่งผลให้การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจใช้เวลายาวนาน ดอกเบี้ยทั่วโลกยังอยู่ในระดับต่ำ IMF ประมาณการเศรษฐกิจโลกใหม่หดตัวลงกว่าเดิม คาดการณ์ว่าราคาทองคำในตลาดโลกในไตรมาสสามของปี 2563 จะปรับตัวอยู่ที่ 1,680 - 1,800 เหรียญสหรัฐฯ ต่อทรอยออนซ์

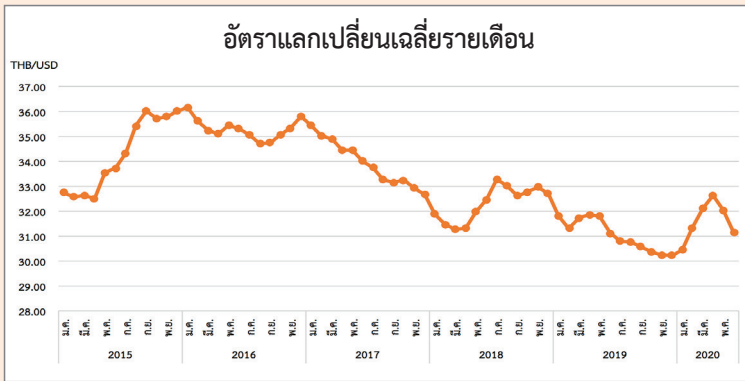
ราคาน้ำมันเฉลี่ยรายเดือน

ราคาน้ำมัน

ราคาน้ำมันดิบเดือนมิถุนายน 2563 ปรับตัวสูงขึ้น โดยราคาน้ำมันดิบ WTI เฉลี่ยอยู่ที่ 38.30 เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรล สูงขึ้นร้อยละ 34.10 จากเดือนก่อนหน้า แต่เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อนลดลงร้อยละ 29.93 โดยราคาน้ำมันดิบที่ปรับสูงขึ้นจากความต้องการใช้น้ำมันเพิ่มขึ้นหลังจกมีการผ่อนคลายมาตรการล็อกดาวน์ในหลายประเทศ ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจเริ่มกลับมาดำเนินการอีกครั้ง สำหรับราคาน้ำมันแก๊สโซฮอล์ในเดือนนี้อยู่ที่ 19.84 บาท/ลิตร สูงขึ้นร้อยละ 12.47 จากเดือนก่อนหน้า ราคาน้ำมันดีเซล อยู่ที่ 21.65 บาท/ลิตร สูงขึ้นร้อยละ 13.11 จากเดือนก่อนหน้า

อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยรายเดือน

อัตราแลกเปลี่ยน

ค่าเงินบาทเดือนมิถุนายน 2563 เฉลี่ยอยู่ที่ 31.16 บาทต่อเหรียญสหรัฐฯ เทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน อ่อนค่าลงร้อยละ 0.10 เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า แข็งค่าขึ้นร้อยละ 2.76 สอดคล้องกับทิศทางของสกุลเงินในภูมิภาค สาเหตุหลักมาจากการอ่อนค่าของเงินดอลลาร์สหรัฐฯ หลังจากตลาดการเงินโลกเริ่มคลายความกังวลต่อสถานการณ์การระบาดของไวรัส COVID-19 แต่ยังคงมีความกังวลสูงเกี่ยวกับความขัดแย้งระหว่างสหรัฐฯ และจีน กัดดันเงินดอลลาร์สหรัฐฯให้อ่อนค่าลง ส่งผลให้ค่าเงินบาทในเดือนนี้แข็งค่าขึ้น

ข้าว

ราคาขายส่งเฉลี่ยข้าวขาว 5% (ใหม่) เดือนมิถุนายน 2563 ปรับตัวเพิ่มขึ้นจากเดือนพฤษภาคม 2563 จากราคา 1,459.71 บาท/100 กิโลกรัม เป็น 1,490.71 บาท/100 กิโลกรัม ขณะที่ราคาขายส่งเฉลี่ยข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 (ใหม่) ปรับตัวลดลงจาก 3,312.35 บาท/100 กิโลกรัม เป็น 3,207.86 บาท/100 กิโลกรัม ราคาข้าวโดยรวมปรับตัวลดลง โดยได้รับแรงกดดันจากการที่ประเทศคู่แข่งอย่างเวียดนามและอินเดีย เริ่มกลับมาส่งออกได้อีกครั้งหลังจากก่อนหน้านี้มีมาตรการจำกัดการส่งออกข้าวเพื่อความมั่นคงด้านอาหาร จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19

ราคาสินค้ารายเดือน

สินค้า	เดือน	พ.ค. 63	มิ.ย. 63	%Δ(MOM)	พ.ค. 63	มิ.ย. 63	%Δ(YOY)
ข้าว : (Baht/100Kg)							
ข้าวขาว 5% (ใหม่)		1,459.71	1,490.71	2.12	1,164.47	1,490.71	28.02
ข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2		3,312.35	3,207.86	-3.15	3,266.05	3,207.86	-1.78
ยางพารา : (Baht/Kg)							
แผ่นรมควัน ชั้น 3 (f.o.b)		44.54	46.98	5.48	62.69	46.98	-25.06
ยางแท่ง STR20 (f.o.b)		37.18	39.15	5.30	51.23	39.15	-23.58
ทองคำ							
ลอนดอน PM (USD/Troy oz.)		1,716.38	1,732.22	0.92	1,359.04	1,732.22	27.46
ไทย (THB/Baht)		25,895.24	25,511.36	-1.48	19,910.00	25,511.36	28.13
น้ำมันดิบ : (USD/BBL)							
WTI		28.56	38.30	34.10	54.66	38.30	-29.93
อัตราแลกเปลี่ยน							
THB/USD		32.04	31.16	-2.76	31.13	31.16	0.10

ยางพารา

ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 และราคายางแท่ง STR 20 (ราคาเฉลี่ย ณ ท่าเรือกรุงเทพฯ และท่าเรือสงขลา) เดือนมิถุนายน 2563 เฉลี่ยอยู่ที่ กิโลกรัมละ 46.98 บาท และ 39.15 ตามลำดับ ราคายางปรับตัวเพิ่มขึ้นจากเดือนก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 5.48 และ 5.30 ราคายางปรับตัวเพิ่มขึ้นเนื่องจากมีฝนตกในหลายพื้นที่ทางภาคใต้ซึ่งเป็นแหล่งปลูกยางพารา ทำให้มีปริมาณยางเข้าสู่ตลาดลดลง ประกอบกับยังมีความต้องการผลิตภัณฑ์จากยางพาราอย่างต่อเนื่อง

ที่มา : CEIC

อินเดียในยุค COVID-19 : โอกาสหรือความท้าทายสำหรับประเทศไทย

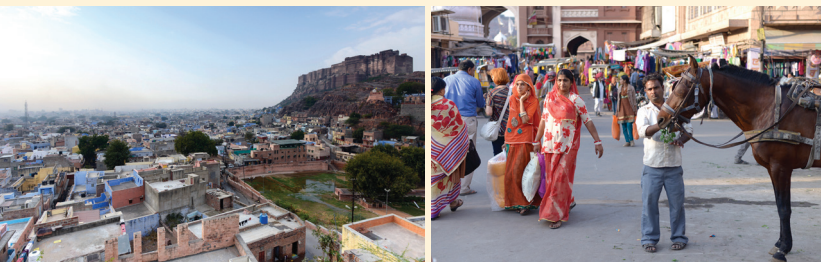
ปัจจุบันอินเดียกำลังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจจากวิกฤติ COVID-19 เช่นเดียวกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก อินเดียจะมีแนวทางหรือแผนดำเนินการแก้ไขอย่างไร เพื่อให้ผ่านช่วงวิกฤตินี้ไปได้

เศรษฐกิจอินเดียรอการเยียวยา

เศรษฐกิจของอินเดียมีแนวโน้มจะหดตัวมากกว่าที่คาดไว้ จากปัญหาสะสมในระบบเศรษฐกิจที่เริ่มปรากฏก่อนการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ที่ทำให้อัตราการขยายตัวของ GDP ปีงบประมาณ 2562-2563 (1 เม.ย. 2562-31 มี.ค. 2563) ลดลงไปอยู่ที่ร้อยละ 4.2 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้าซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 6.1 นอกจากนี้ ยังมีปัญหาความล่าช้าของรัฐบาลในการขับเคลื่อนนโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจ สถานะทางการคลังอ่อนแอที่ก่อให้เกิดหนี้เพิ่มขึ้นและภาคการเงินตึงตัว สถานการณ์ดังกล่าวทำให้สถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ Moody's Investment Service ปรับลดมุมมองความน่าเชื่อถือของอินเดีย (Rating Outlook) เมื่อ 1 มี.ย. 2563 อยู่ที่ระดับเชิงลบ (Negative) นอกจากนี้ มาตรการปิดประเทศ (Lockdown) เต็มรูปแบบยังซ้ำเติมระบบเศรษฐกิจอินเดีย เนื่องจากทำให้อุปสงค์เศรษฐกิจของอินเดียต้องหยุดชะงักนานกว่า 2 เดือน ตั้งแต่ 25 มี.ค. 2563 ซึ่งหากต้องการฟื้นฟูกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศให้กลับมาเหมือนเช่นช่วงก่อนวิกฤติ COVID-19 อาจต้องใช้เวลามากกว่า 3 เดือน

ในการประชุมออนไลน์เครือข่ายพันธมิตร “Quad” ระดับรัฐมนตรีเมื่อ 27 มีนาคม 2563 ได้เชิญเวียดนาม เกาหลีใต้ และนิวซีแลนด์เข้าร่วมประชุมในกรอบ Quad+3 ด้วย นาย Mike Pompeo รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ ได้เผยว่าเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2563 รัฐบาลสหรัฐฯ กำลังทำงานร่วมกับ Quad และ Quad Plus เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลกไปข้างหน้าด้วยวิธีการปรับโครงสร้างห่วงโซ่อุปทาน ซึ่งสหรัฐอเมริกากำลังมองหาวิธีที่จะผลักดันบริษัทต่างๆ ย้ายการจัดการและการผลิตออกจากประเทศจีนโดยใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีและเงินสนับสนุน และความเคลื่อนไหวของ Quad ซึ่งจะนำพาอินเดียไปสู่โรงงานของโลกอีกแห่งหนึ่งในอนาคต และก้าวข้ามปัญหาเศรษฐกิจที่กำลังเผชิญอยู่ไปได้

อินเดียถอนตัวจาก RCEP

RCEP (Regional Comprehensive Economic Partnership) หรือความตกลงพันธมิตรทางการค้าระดับภูมิภาค ซึ่งนักวิชาการหลายฝ่ายมองว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการกระตุ้นเศรษฐกิจอินเดีย อย่างไรก็ตาม อินเดียยังไม่ขอเข้าร่วมความตกลง RCEP เนื่องจากเกรงว่าสินค้าจีนจะเข้ามาแย่งส่วนแบ่งทางการตลาดของอินเดีย ทั้งนี้ ได้รับแรงกดดันจากผู้ผลิตในอินเดียที่ต้องการให้ปกป้องผู้ผลิตในประเทศ เช่น อุตสาหกรรมเหล็ก ซึ่งรายงานของ GTA และ Fitch Solutions กล่าวว่า อินเดียเป็นประเทศที่มีมาตรการปกป้อง (Protectionism) มากที่สุด เป็นอันดับ 2 รองจากสหรัฐฯ โดยเฉพาะในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (2560-2562) แม้ว่าการปกป้องจะทำให้คู่แข่งในตลาดอินเดียได้ยากขึ้น แต่ก็ทำให้สินค้าส่งออก (ที่พึ่งพาการนำเข้าชิ้นส่วนอุตสาหกรรม) ของอินเดียแพงขึ้นในตลาดโลกเช่นกัน ขณะที่ผู้บริโภคในประเทศก็ต้องใช้ของแพงเพราะเกิดการผูกขาดในตลาดโดยผู้ผลิตในประเทศ

อินเดียมีเครื่องมือกระตุ้นเศรษฐกิจที่ดีกว่า RCEP หรือไม่?

วิกฤติ COVID-19 ส่งผลให้การผลิตทั่วโลกที่ต้องพึ่งพา Supply Chain จีนหยุดชะงัก ยิ่งเพิ่มน้ำหนักในการไม่ขอเข้าร่วม RCEP ของอินเดีย อีกทั้งทั่วโลกกำลังมองหาแหล่ง Supply Chain แห่งใหม่มาทดแทนจีน (อินเดียจึงพยายามพลิกวิกฤติให้เป็นโอกาส เช่น การเสนอสิทธิประโยชน์ให้แก่บริษัทสหรัฐฯ กว่าพันแห่งย้ายฐานการผลิตจากจีนมายังอินเดีย โดยเน้นไปยังอุตสาหกรรมเครื่องมือทางการแพทย์ การแปรรูปอาหาร เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม และอะไหล่รถยนต์ เป็นต้น) ล่าสุดได้มีความเคลื่อนไหวของสหรัฐฯ ผ่านกลุ่ม Quad¹ ในการใช้อินเดียและเวียดนามเป็น Supply Chain เพื่อลดการพึ่งพาจีนลง โดยมีตัวเลือกเช่น อินเดีย เม็กซิโก อินโดนีเซีย บราซิล และประเทศไทย แต่อินเดียเป็นประเทศเดียวเท่านั้นที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่และมีศักยภาพที่สุด รองลงมา ได้แก่ เวียดนาม ที่อาจเป็นแหล่งอุปทานใหม่ให้สหรัฐฯ

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ

- การที่อินเดียไม่เข้าร่วม RCEP อาจเป็นผลดีต่อไทยในแง่ของไทยจะกลายเป็นประตูสู่จีนสำหรับอินเดียที่จะเข้ามาผลิตสินค้าในไทยเพื่อเจาะตลาดจีน โดยใช้ประโยชน์จาก FTA อาเซียน - อินเดีย พร้อมทั้งใช้ประโยชน์จาก RCEP ที่ไทยเป็นสมาชิกในการเจาะตลาดจีนและ RCEP (เช่น กรณีของการผลิตยางรถยนต์ที่อินเดียมีความเชี่ยวชาญสูงกับความสามารถในการผลิตยางพารามาตรฐานระดับโลกของไทย) และในทางกลับกันไทยก็เป็นประตูสู่อินเดียสำหรับจีนโดยใช้ประโยชน์จาก RCEP และ FTA อาเซียน-อินเดีย
- แม้ว่าอินเดียจะมีความพร้อมในด้านแรงงาน แต่ห่วงโซ่อุปทานในประเทศยังไม่แข็งแกร่งพอที่จะก้าวขึ้นเป็น “โรงงานของโลก” ทำให้ต้องนำเข้าสินค้าวัตถุดิบและกึ่งวัตถุดิบเป็นจำนวนมาก ตัวอย่างสินค้าทุนที่อินเดียนำเข้าจากไทยเป็นจำนวนมาก เช่น เม็ดพลาสติก เคมีภัณฑ์ส่วนประกอบยานยนต์ เครื่องจักรกลไฟฟ้า เป็นต้น
- ผู้ประกอบการไทยควรใช้โอกาสที่อินเดียต้องการลดการพึ่งพาแหล่งนำเข้าจากจีน เพื่อให้ไทยเป็นหนึ่งในห่วงโซ่อุปทานของการผลิตในอินเดีย เช่น ชิ้นส่วนยานยนต์ เม็ดพลาสติก ผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูป ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า เป็นต้น
- ในกรณีที่ Quad จะสนับสนุนเวียดนามเป็นแหล่ง Supply Chain ที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งด้วยนั้น จะส่งผลดีต่อไทยในการพัฒนา East-West Economic Corridor และ EEC ซึ่งพื้นที่ทั้งสองประการนี้จะเป็หัวใจที่สำคัญอันหนึ่งในการเชื่อมโยงเศรษฐกิจอินเดีย เวียดนาม รวมถึง RCEP ในภาพรวม
- ในความเป็นจริงแล้ว สินค้าแทบทุกประเภทที่ครองตลาดอินเดีย คือ สินค้าแบรนด์ต่างประเทศ ทั้งที่ผลิตในอินเดีย หรือนำเข้าจากต่างประเทศ แม้จะได้รับผลกระทบจาก COVID-19 แต่ยอดขายก็ไม่ได้รับผลกระทบ อีกทั้งสินค้าหลายประเภทแทบไม่มีคู่แข่งในประเทศโอกาสจึงยังเปิดกว้างสำหรับสินค้าไทย

¹Quad : ภาคี 4 ประเทศ หรือ The Quad ได้แก่ สหรัฐฯ ญี่ปุ่น อินเดีย และออสเตรเลีย

ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ

02-507-7890, 02-507-7895 | www.tpsoc.moc.go.th

